

Ett program för parallellt uppdrag

Nya Eriksberg, Uppsala

A brief for a parallel commission

Nya Eriksberg, Uppsala

Annika Billstam
Fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap
Institutionen för stad och land, avdelningen för landskapsarkitektur
Examensarbete vid landskapsarkitektprogrammet, Uppsala 2014

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap

Institutionen för stad och land, avdelningen för landskapsarkitektur, Uppsala

Examensarbete för yrkesexamen på landskapsarkitekturprogrammet

EX0507 Självständigt arbete i landskapsplanering, 30 hp

Nivå: Avancerad A2E

© 2014 Annika Billstam, annika@billstam.se

Titel på svenska: Ett program för parallellt uppdrag, Nya Eriksberg, Uppsala

Title in English: A brief for a parallel commission, Nya Eriksberg, Uppsala

Handledare: Ylva Dahlman, institutionen för stad och land

Examinator: Rolf Johansson, institutionen för stad och land

Biträdande examinator: Maria Hedberg, institutionen för stad och land

Omslagsbild: Visionsbild Nya Eriksberg (Uppsalahem, 2012)

Upphovsrätt: Samtliga bilder/foton/illustrationer/kartor i examensarbetet publiceras med tillstånd från upphovsman

Foton och illustrationer: Författarens egna om inget annat anges

Originalformat: A4

Utgivningsort: Uppsala

Nyckelord: parallellt uppdrag, program, program för parallellt uppdrag, stadsutveckling, uthållig stadsutveckling

Online publication of this work: <http://epsilon.slu.se>

Sammandrag

Examensarbetets syfte var att undersöka och redogöra för tillvägagångssättet för att ta fram ett program för parallellt uppdrag för stadsdelen Nya Eriksberg i Uppsala. Uppsatsen besvarar också frågeställningen hur arbetsprocessen ser ut för att ta fram ett program för ett parallellt uppdrag.

Stadsdelen Eriksberg ligger i utkanten av centrala Uppsala. Bostadsbolaget Uppsalahem är en av de dominerande markägarna i området tillsammans med Uppsala kommun. Stadsdelen byggdes ut på 60-talet och många av Uppsalahems fastigheter är i behov av omfattande renoveringar. I samband med en förnyelse av dessa detta såg Uppsalahem möjligheten att få flera olika utvecklingsmöjligheter av området belyst genom att arrangera ett parallellt uppdrag. I ett parallellt uppdrag får flera arkitektteam möjlighet att arbeta parallellt med samma uppdrag under cirka sex veckors tid. Det parallella uppdraget för Nya Eriksberg utgick från en vision om att området ska utvecklas mot en attraktiv och hållbar stadsdel. Programmet är en skrift som i text och bild är ett styrande dokument för de arkitektteam som utses till att delta. Dess stomme redovisar bakgrund, förutsättningar, riktlinjer och redovisningsformer för uppdraget.

Examensarbetet resulterar i en överskådlig tidslinje som redovisar arbetsprocessen för att ta fram ett program för ett parallellt uppdrag för Eriksberg. Tidslinjen visar de olika möten och aktiviteter som varit avgörande för framtagandet av programmet. En studie av tre referensprogram ingick som inspiration och fördjupning. Detta tillvägagångssätt är en väg för att ta fram ett program för ett parallellt uppdrag men det ger också råd till andra programförfattare. Några av de viktigaste råden är att i ett tidigt skede av projektet upprätta en tidplan samt skapa en intern programgrupp med blandad yrkeskompetens. En metod för att skaffa sig kunskap och inspiration om utformning, innehåll och förutsättningar till programmet är att studera andra program för parallellt uppdrag eller arkitektävlingar. Som oerfaren programförfattare kan det vara en bra idé att knyta kontakt med en mentor som har erfarenhet av att författa eller projektleda programframtagande.

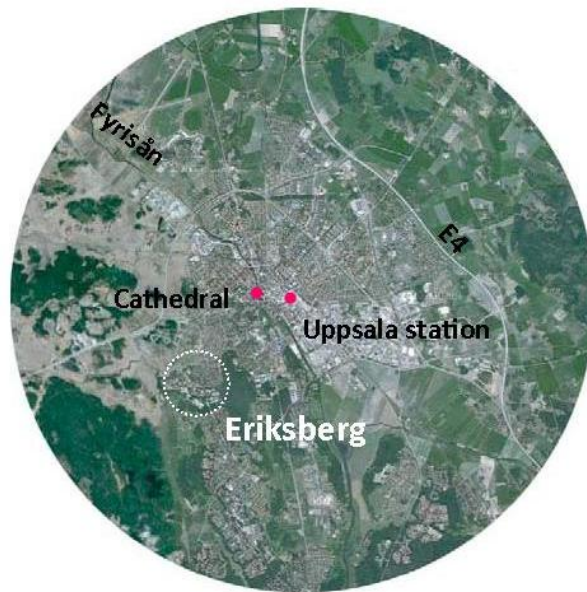
Nyckelord: *program, parallellt uppdrag, program för parallellt uppdrag, stadsutveckling, uthållig stadsutveckling*

Summary

This master thesis started as a task assignment during my trainee period at Uppsalahem (the public housing company in Uppsala). Since I had not yet completed my exam as a landscape architect it was a good opportunity to make this assignment the subject of my thesis.

Background

Uppsala is the fourth largest city in Sweden with more than two hundred inhabitants. In 2030 the population is expected to have increased to two hundred and fifty thousand inhabitants. This places high demands on the pace of construction for residential buildings. Uppsalahem has been commissioned by the municipality to have a high production rate of new apartments and to play an active part in urban development. The project “Nya Eriksberg” is a part of this. (Uppsalahem, 2012)

The location of Eriksberg in relation to the city of Uppsala. Scale 1:200 000. Uppsala municipality (2008) orthophotography (background).

Eriksberg is situated approximately three kilometers outside the center of Uppsala. Uppsalahem has several residential estates in the neighborhood and is one of the dominant landowners in this area. The area was settled in the 1960's and the properties of Uppsalahem are in need of extensive renovations. In connection with these renovations there is an opportunity both to renovate existing properties and adding new buildings by densifying. The areas between the buildings are today dominated by large lawns and tall pines. (Uppsalahem, 2012).

Eriksberg is also identified as an area for development in the General Plan for Uppsala municipality and intensification of land use is advocated. A General Plan is to set out the guiding values and principles for building a community. (Uppsala municipality, 2010)

The development of the project Nya Eriksberg is proceeding through a vision-based process. The first step was to formulate a vision together with the stakeholders involved, such as other building contractors, residents, municipal officials and politicians through forums and workshops. The context of the vision is to develop the area as an attractive and sustainable neighborhood. (Strategisk Arkitektur, 2012)

Residential buildings at Moränen and Marmorn, Eriksberg. The architecture is modernist in style and inspired by Le Corbusier.

Image of the vision.

In 2012, the decision was taken by Uppsalahem to arrange a parallel assignment with regard to Nya Eriksberg. In a parallel commission several architect teams work in parallel on the same mission for about six weeks. This creates the possibility to display different ideas for the development of the area. A parallel commission is similar to a competition but with the difference that during a parallel commission, a dialogue is permitted between the organizer and the architect teams (not permitted during a competition). In a parallel commission, no winner is selected and there is no guarantee of any further assignment. In a competition, a winner is selected to proceed with the assignment. To complete the commission the architects are provided with a manual. This manual is called a program for a parallel commission. A parallel commission program is often preceded by an invitation for pre-qualification. A pre-qualification is a selection procedure used by government organizers for architectural tasks with a limited number of participants. The invitation is a document providing a brief description of the commission and the description of the documents to be attached for an expression of interest. The client then selects about three to six architectural firms for participating in the parallel commission. (Swedish Association of Architects, 2013)

Purpose

The purpose of this study was to describe and investigate methods of writing a program for a parallel commission regarding the neighborhood of Eriksberg in Uppsala. An additional aim was to summarize the general experiences of the working process behind the production of this type of program.

Method

This thesis was conducted on two levels. On one level, I have described and investigated the working process behind writing a program for a parallel commission and on another I have used to write the program for a parallel commission regarding Nya Eriksberg.

The thesis was conducted through a description of the working process based on notes, minutes from meetings and calendar data. The work also included a study of literature regarding Eriksberg and the qualities that should be added to develop an attractive and sustainable neighborhood, as well as an analysis of three contemporary, strategically selected programs investigating the structure, contents and design of such a brief.

Reviewing your own working process can be problematic but to answer the question addressed by this thesis it was inevitable. One advantage was that the working process and the program were completed before the question of this thesis was formulated, which allowed me to investigate from a distance with a more objective perspective.

Result

The outcome of this study is divided into a timeline describing the working process, a case study of three strategically selected programs designed to investigate the structure of a brief or program and an overview of the brief for a parallel commission regarding Eriksberg, including a description of structure.

The cover of the invitation for pre-qualification for the parallel commission regarding Nya Eriksberg (annex 1), and the cover of the brief for the parallel commission regarding Nya Eriksberg (annex 2).

The last section in this chapter presents an overview of the completed work on the program for parallel commission for Nya Eriksberg. It includes comments describing the actions underlying the outcome of the program.

Discussion

The programs I analyzed each had their own character but their basic character was relatively equal.

The main difficulty in writing the contents for the program for a parallel commission was deciding the limitations, that is to say the given conditions, the program should specify. It was a challenge to find a balance between allowing the architect teams as much creativity as possible and provide a framework that ensured the proposals were feasible. This part of the program constitutes the major part of the program, as was the case with the analyzed programs.

My idea was that the section Guiding concepts, (*Styrande begrepp*), would convey the values for the project Nya Eriksberg and that these would permeate the architects' proposals. It should be noted that the time spent deciding which concepts were to be selected and mediated in the program extended over a long time in the project timeline but was important to the outcome of the work. The final concepts chosen and described in the program, together with pictures for inspiration, were;

- Climate and sustainability
- The green identity
- Vitality and meeting points
- Connections and passages
- Variation

In my experience, the feeling and mood of the text and images in the studied programs directed the direction requested by the client for the work of the architect teams.

To describe the borders of the area for development, the location of the area, connections and distances to and from the area, infrastructure etc., the analyzed programs frequently used orthophotography with no linear elements which made them easy to read. This is also used in the program for Nya Eriksberg.

The author of this paper gives selected advice regarding how to write and the methods to use in order to produce a program for a parallel commission:

- ✓ draw up a schedule.
- ✓ create an internal program group with combined expertise.
- ✓ if needed, create a working group including relevant stakeholders.
- ✓ schedule meetings in advance to achieve continuity. About once per month is a moderate basis for both meetings in the program group and working group.
- ✓ If you lack experience, contact a mentor with experience in developing a program for a parallel assignment.
- ✓ get inspired by and learn from other programs.
- ✓ start a photo collection early in the process. Remember to ask for permission to use other people's photos. Take photographs yourself when you visit the project area.
- ✓ ask for feedback on the program from the participating teams at the first tuning if you wish to have feedback for your work in order to develop as a program writer.

To make a better and more objective reflection of my work, I could have extended the work to include an evaluation of my program. Such an evaluation could be performed with the help of feedback from the participating teams, through an interview or a questionnaire.

Through this work, I have learned a lot about the process of developing a program for a parallel commission. When I worked on the project, I also established many new contacts, the beginning of a network that will certainly be of great benefit to me in the future. It also became clear to me the importance of effective communication in the planning process. If everyone has the same direction, for example through a common vision, working on the project will be easier. Openness and transparency in the project seem to be necessary in order to reach such a high-level vision as there is for Nya Eriksberg.

Keywords: Brief for a parallel commission, city planning, parallel commission, sustainable neighborhood

Innehåll

1	Inledning.....	9
2	Bakgrund	10
2.1	Uppsala kommuns riktlinjer för Eriksberg	10
	Inriktning markanvändning	10
	Allmänna intressen, park och natur	11
2.2	Uppsalahem och stadsutveckling	11
2.3	Uppsalahems vision för Nya Eriksberg	12
2.4	Eriksberg då och nu	13
2.5	Hållbar stadsutveckling.....	15
2.6	Modeller för attraktiva stads- och boendemiljöer	15
2.7	Det parallella uppdraget.....	16
3	Syfte och frågeställning	19
3.1	Avgränsning	19
3.2	Metod och genomförande.....	19
4	Resultat	20
4.1	Tidslinje.....	20
	Programgruppen	20
	Samverkansgruppen.....	20
4.2	Referensprogram	31
	Varvsstaden Malmö.....	31
	Västra Roslags-Näsby, Stockholm Norr	33
	Vallastaden, Linköping.....	34
5	Program för parallellt uppdrag, Nya Eriksberg	37
6	Diskussion	43
6.1	Råd för att ta fram ett program för parallellt uppdrag.....	45
6.2	Reflektioner	45
7	Referenser	47
7.1	Opublicerat material.....	47
7.2	Figurer.....	48
8	Bilagor	49

1 Inledning

Under 2012-13 arbetade jag som trainee hos Uppsalahem, ett kommunägt bostadsbolag i Uppsala. Byggchefen på avdelningen för bostadsutveckling gav mig i slutet av 2012 i uppdrag att ta fram ett program för ett parallellt uppdrag. Programmet avsåg utvecklingen av Uppsalahems bostadsområden i stadsdelen Eriksberg i Uppsala.

Då jag ännu ej hade slutfört min utbildning till landskapsarkitekt såg jag det som ett bra tillfälle att ta mig an denna uppgift som ämne för mitt examensarbete. Syftet och frågeställningen på uppsatsen kom dock att ändras efter att programmet var klart och uppgiften i mitt examensarbete blev istället att redovisa hur jag gick tillväga för att ta fram programmet för det parallella uppdraget. Både för att beskriva det utifrån fallet Eriksberg och för att ge råd till den som själv ska författa ett program för ett parallellt uppdrag eller en arkitekttävling.

Det parallella uppdraget för Eriksberg hade föregåtts av ett visionsarbete där ett citat som ofta lyftes fram var;

”Eriksberg ska bli den mest attraktiva och hållbara stadsdelen i Uppsala utanför stadskärnan.”

Med avstamp i värdeorden attraktivitet och hållbarhet har programmet för det parallella uppdraget för Eriksberg tagit sin form. Uppsalahems bostadsbestånd i stadsdelen Eriksberg är i behov av förnyelse. När fastigheterna byggdes hade Uppsala drygt 70 000 invånare, idag är stadens invånare nästa tre gånger så många. Idag har fastigheterna i området passerat 50-årsstreck och staden har växtvärk. Det är brist på mark i attraktiva lägen men i Eriksberg, där man byggde enligt principen ”hus i park” finns möjligheten att i samband med en förnyelse skapa fler bostäder. ”Nya Eriksberg” blev namnet på projektet för att skapa framtidens Eriksberg tillsammans med de som bor där idag och de som kommer att flytta dit imorgon.

Jag bodde själv i stadsdelen i början av 2000-talet och jag trivdes mycket bra. Det är en stadsdel jag en dag gärna flyttar tillbaka till.

2 Bakgrund

Uppsala är idag landets fjärde största stad med drygt tvåhundra tusen invånare. År 2030 förväntas Uppsala kommun ha omkring tvåhundra femtio tusen invånare. Detta ställer höga krav på tempot i bostadsbyggandet. Uppsalahem har i uppdrag av kommunen att bygga femtonhundra nya lägenheter under en treårsperiod, och Nya Eriksberg är ett led i detta. Planerna för området är både att förnya befintliga fastigheter samt att tillföra ny bebyggelse. 2012 fattades ett beslut i företaget att arrangera ett parallellt uppdrag för området och låta fem inbjudna arkitektteam belysa olika möjligheter på hur detta kan ske. (Uppsalahem, 2012)

Fig. 1 Eriksbergs läge i staden. Skala 1:200 000. Uppsala kommun (2008) Ortofoto (bakgrund).

“Området ska ges en genomtänkt och attraktiv förtätad stadsstruktur som passar in i Eriksbergs helhet samt redovisa tydliga kopplingar till omgivningen.

Konceptidén ska förena historia och framtid och det är en utmaning att väl förankrad i Eriksbergs karaktär våga vara nytänkande och skapa en framåtblickande stadsdel för en hållbar framtid.”

*Ur uppgiftsbeskrivningen.
(Billstam 2013, s. 11)*

2.1 Uppsala kommuns riktlinjer för Eriksberg

Översiktsplanen för Uppsala kommun beskriver enligt vilka principer utvecklingen av den bebyggda miljön ska utvecklas. Den redovisar hur allmänna intressen, miljö och riskfaktorer ska tas i beaktande vid beslut i samband med planering, byggande och resurshushållning. Enligt översiktsplanen behöver Uppsala stad förtätas för att klara den förväntade tillväxten, med en hållbar stadsutveckling, inom kommungränsen.

Inriktning markanvändning

Eriksberg är utpekad i översiktsplan som ett utvecklingsområde och en intensivare markanvändning förespråkas. Granitvägen mitt i Eriksberg är markerat på mark- och användningskartan (fig. 2) som ett nytt stadsstråk. Stadsstråk beskrivs i översiktsplanen som gatuavsnitt med innerstadskaraktär, med många besöksfunktioner och välutformade rum som inbjuder till vistelse. Längs dessa stråk ska tillskott av bostäder och verksamheter samt besöksfunktioner prioriteras. Norbyvägen pekas ut som ett nytt stomlinjestråk med snabb kollektivtrafik med en hög turtäthet, minst var tionde minut.

En förtätning måste kombineras med en utökning och förbättring av transportsystem, rekreationsområden, parker, offentliga rum och naturområden. Bostäder, verksamhetslokaler, parker, torg, gator och friluftsområden ska samverka för att skapa en rik stadsmiljö. I översiktsplanen redovisas hur denna utveckling ska ske.

Korsningen mellan väg 55 mot Enköping och väg 72, strax norr om Eriksberg kommer att på sikt behöva byggas om. Detta kan komma att förändra trafikflödet till och genom Eriksberg. (Uppsala kommun, 2010)

Allmänna intressen, park och natur

I översiktsplanen beskrivs att många av de befintliga parkerna i staden behöver utvecklas och tillföras fler upplevelsevärden för att tillgodose behoven i en växande stad. I stadsdelar som från början är planerade i skog saknas ofta större parker och nya bör planeras in. Eriksberg är ett exempel på en sådan stadsdel. Två befintliga kvartersparker, i Ekebyvallen samt Norbyvreten, föreslår man utvecklas till stadsdelsparker. Stigdragningar utmed strandnära miljöer ska förstärkas såsom intill Hågaån i Hågadalen i anslutning till Eriksberg. En alternativ dragning av en ny Linnéstig är planerad i Hågadalen intill stadsdelen Eriksberg. (Uppsala kommun, 2010)

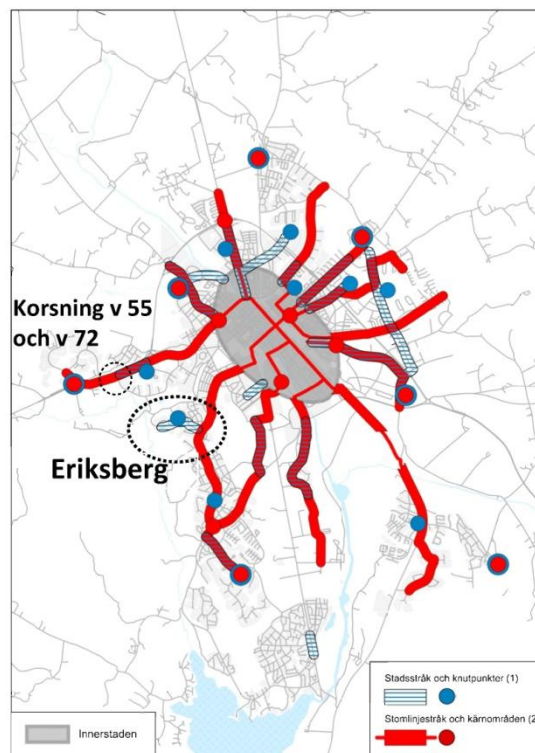

Fig. 2. Utvecklingsområden med stråk och kärnkarakteristik ur översiktsplanen. Granitvägen markerad som stadsstråk. Rött=stomlinjestråk och knutpunkter, blått=stadsstråk och kärnområden. Den grå tonplattan markerar ungefärlig utbredning av innerstaden. Skala 1:200 000. (Uppsala Kommun, 2010)

2.2 Uppsalahem och stadsutveckling

Ett av Uppsala kommunfullmäktiges direktiv 2012 till Uppsalahem är att bolaget ska vara en aktiv part i Uppsalas stadsutveckling. Uppsalahem ska samverka med övriga bolag och nämnder i arbetet med att utveckla nya och förnya befintliga stadsdelar i staden.

Idag bor cirka trettio tusen Uppsalabor i Uppsalahem och ett av Uppsalahems mål är att Uppsalaborna ska ha en positiv bild av bolagets bidrag till stadens utveckling. Uppsalahems vision är att bidra till ett levande Uppsala. Det betyder att bolaget ska jobba för att skapa en levande stadsmiljö och bygga en attraktiv stad som många vill bo och leva i. Det tar sig uttryck i planeringen av nya bostadsområden och förnyelse samt utveckling av befintliga stadsdelar och kvarter. Men även i en mindre skala i form av lekplatser, välskötta bostadsgårdar och konstnärlig gestaltning i områdena. Ambitionen är att ta ett helhetsansvar för Uppsalahems områden och agera långsiktigt. Projektet Nya Eriksberg är en del av detta. Uppsalahem är en av huvudaktörerna i Nya Eriksberg och den part som driver utvecklingen. (Uppsalahem, 2012)

2.3 Uppsalahems vision för Nya Eriksberg

Utvecklingen av Uppsalahems område i Eriksberg sker genom en visionsstyrd process där steg ett är visionsformuleringen. Arbetet med att formulera visionen har etablerat värdefulla kontakter och samarbeten samt skapat ett förtroende mellan aktörer, invånare, kommunens tjänstemän och politiker som är betydelsefullt att förvalta genom hela projektet.

Berörda aktörer har bjudits in, inklusive Eriksbergs invånare, till två idéforum under 2012. Synpunkter och slutsatser baserade på informationen från de två idéforumen och samt tre workshops med berörda aktörer är en del av stommen i den visionsmanual som formulerades av företaget Strategisk Arkitektur på uppdrag av Uppsalahem. Manualen innehåller också en bakgrund med en analys av Eriksberg baserad på bland annat intervjuer och tidigare genomförda utredningar exempelvis för handel. (Strategisk arkitektur, 2012)

Visionsformuleringen ur Visionsmanualen;

”Framtidens Eriksberg ska vara den mest spännande och attraktiva stadsdelen i Uppsala – en sammanhållen, variationsrik och blandad stadsdel med olika typer av bostäder och upplåtelseformer.

Det ska vara en stadsdel som utformas till ett sampel mellan befintliga och nytillförda värden, som samspelar med invånarna och övriga områden i Uppsala.

Genom en utveckling som präglas av nytänkande och hållbarhet ska Eriksberg vidareutvecklas med ett helt nytt utbud av bostäder, handel och service i en blandning som gör att stadsdelen lever hela dygnet – ett område som fokuserar på det sociala livet mellan husen.”

För att visionen ska kunna hållas levande, under hela plan- och genomförandeprocessen, är det avgörande att visionens tillämpning övervakas. Att utveckla en stadsdel är ett arbete som bedrivs över lång tid. Det är därför viktigt att ha en tydlig vision som utgör den gemensamma nämnaren för alla som är involverade i utvecklingsarbetet. Visionen förflyttar ett ofta svårgreppbart projekt till något konkret vars syfte är att inspirera och samla kraft.

Fig. 3. Workshop med berörda aktörer.
(Uppsalahem, 2012)

Fig. 4. Idéforum med de boende.
(Uppsalahem, 2012)

Fig. 5. Kreativitet vid workshop.
(Uppsalahem, 2012)

Fig. 6. Visionsbild. (Uppsalahem, 2012)

2.4 Eriksberg då och nu

Stadsdelens bebyggelsehistoria sträcker sig tillbaka till 1930-talet då de första småhusen i sluttningen i norr mot Ekebydalen byggdes. Området kompletterades med radhus och bostadshus österut mot Norbyvägen under 40-talet. 1952 presenterade stadsarkitekten Gunnar Leche den första stadsplanen för Eriksberg. I början av 60-talet byggdes området ut ytterligare och blev det första höghusområdet i Uppsala.

Fig. 7. Skivhus i kvarteren Moränen och Marmorn,
Eriksberg, Uppsala (Carlsson, 1975)

Fig. 8. Kvarteret Moränen idag.

Ytorna mellan husen domineras av stora gräsytor och höga tallar. Arkitekturen var modernistisk och inspirerad av Le Corbusiers "hus i park". Det var arkitektbyrån Ancher-Gate-Lindgren som stod bakom Uppsalahems 1500 lägenheter i kvarteren Lågberget, Moränen, Marmorn, Kalkstenen, Blodstenen och Täljstenen.

Eriksbergsområdet är samlat runt ett lokalt centrum, Västertorg, som inrymmer offentlig och kommersiell service. Torget invigdes 1960 och Konsumbutiken ska ha varit Sveriges största under en tid. Västertorg inrymmer idag 14 verksamheter, däribland två matbutiker, apotek, bank, pizzeria, hårsalong, bageri och tandläkarmottagning. (Brf Västertorg, 2011) Området kompletterades med nya hyresrätter 2004 då Uppsalahem byggde Nya Täljstenen med 33 lägenheter. (Uppsalahem, 2012)

Eriksberg ligger cirka 3 km sydväst om innerstaden. Stadsdelen omsluts till stor del av de två naturreservaten Stadsskogen och Hågadal-Nåsten. Området har goda kommunikationer in till centrala Uppsala och det tar bara 15 minuter med cykel eller 10 minuter med buss in till Resecentrum.

I väster om stadsdelen ligger Håga, en ekoby med Waldorf- och Montessoriskola. Från Håga utgår flera stigar, skid- och vandringsleder ut i Hågadal-Nåstens naturreservat. Norrut ligger Ekeby där det ursprungligen låg

ett bruk för tegel- och keramik tillverkning. I de gamla fabriksbyggnaderna finns idag bland annat en friskvårdsanläggning och några mindre verksamheter.

Sydost om Eriksberg pågår utbyggnad av det nya bostadsområdet Rosendal. Söder om Eriksberg ligger trädgårdsstaden Norby dominerad av villabebyggelse. (Uppsala kommun, 2013). Eriksberg har idag stor brist på kopplingar mellan de olika bostadsområdena. Säckgator är också karaktäristiskt för området.

Fig. 9. Eriksberg förhållande och avstånd till de omkringliggande stadsdelarna. Skala 1:30 000.
Bakgrund flygfoto ©Uppsala kommun (2008).

I stadsdelen bor idag omkring 7 000 invånare. Den största åldersgruppen är 25-44 år som motsvarar cirka en tredjedel av det totala invånarantalet. Bilinnehavet i Eriksberg är lågt, 0,44 bilar/bostad, i förhållande till snittet för kommunen som är 0,65 bilar/bostad. Nettoinpendlingen till stadsdelen är negativ (-2459). (Uppsala kommun, 2012). Efterfrågan på bostäder i Eriksberg är stor, Uppsalahem har en beräknad kötid på mellan 6-8 år för en hyresrätt i området. Stadsdelen är idag väl fungerande och omtyckt med en blandad befolkning och ett gott rykte. (Uppsalahem, 2012)

Eriksberg karaktäriseras av en blandning av bebyggelse och grönområden med olika karaktär. Bebyggelsen i området består främst av bostäder. Det finns en tydlig indelning i området mellan olika delar där varje område har sin bostadstyp. Respektive bostadstyp präglas av en av en homogen tidstypisk arkitektur som speglar den tidens byggtkniska möjligheter och ambitioner. (Strategisk arkitektur, 2012)

Det totala lägenhetsantalet uppgår till cirka 3 800 varav drygt 2 000 hyresrätter varav 1 297 är i Uppsalahems ägo. Mer än hälften av alla lägenheter i stadsdelen består av två rum och kök. De största markägarna i området är Uppsala kommun och Uppsalahem. Rikshem är den tredje stora fastighetsinnehavaren i området och förvaltar 150 hyreslägenheter och 250 studentlägenheter. Uppsalahem vill aktivt medverka för att andra aktörer etablerar sig i samband med utvecklingen av Nya Eriksberg. (Uppsalahem, 2012)

2.5 Hållbar stadsutveckling

Hållbar utveckling och hållbar stadsutveckling är ett ofta förekommande begrepp idag inom stadsbyggnad. I uppdraget för Eriksberg är uppgiften formulerad som att stadsdelen ska utvecklas mot en hållbar och attraktiv stadsdel. Begreppen är svårtolkade och kan definieras på många olika sätt. Enligt den kommission som leddes av Gro Harlem Brundtland 1987 är definitionen för hållbar utveckling en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjlighet att tillfredsställa sina behov. (WCED:s rapport, 1987)

Uppsalahem följer Uppsala Kommuns policy för hållbar utveckling vilket innebär att arbeta uthålligt mot ett långsiktigt hållbart samhälle. Företaget har också en egen miljöpolicy som har till syfte att beskriva det övergripande sättet att hantera miljöfrågor, exempelvis så har målet att minska energianvändningen en stor plats i bolagets planering, för att skapa ett långsiktigt hållbart boende. På Uppsalahem har miljö- och energiavdelningen formulerat ett förslag på en övergripande vision gällande hållbarhet för Nya Eriksberg. Den innebär att i Nya Eriksberg ska de som bor och verkar ges grundförutsättningar för att leva en hållbar livsstil. Eriksberg ska vara en hållbar stadsdel ur aspekterna miljö, energi, socialt och ekonomiskt och de som verkar i Nya Eriksberg ska ha verktyg för att följa upp sin egen miljöpåverkan. (Uppsalahem, 2013)

Miljöklassning av stadsdelar har utvärderats på Uppsalahem men är i dagsläget inte aktuell för Nya Eriksberg. Anledning är att de olika klassificeringsverktygen inte är utformade och prövade på svenska förhållanden. Nyligen har dock Sweden Green Building Council anpassat BREEAM till svenska förhållanden och den svenska versionen, BREEAM-SE, är från och med maj 2013 den version av BREEAM som används på den svenska marknaden. (Sweden Green Building Council, 2013)

Dock är detta något som på sikt kan komma att bli aktuellt då det finns många positiva fördelar med miljöklassning vid utveckling av en hel stadsdel. Det kan fungera som en plattform för alla medverkande och berörda i projektet. Den lyfter miljöfrågorna vid planeringen och säkrar medvetna val när det handlar om hållbarhet. Klassificeringen blir en kvalitetssäkring som också fungerar som ett verktyg för utvärdering och erfarenhetsåterföring efter genomfört projekt. (Uppsalahem, 2012).

2.6 Modeller för attraktiva stads- och boendemiljöer

Spacescape är ett företag i Stockholm som jobbar med strategisk urban och arkitektonisk analys baserat på den senaste stadsbyggnadsforskningen. Spacescape har tillsammans med ekonomer på företaget Evidens genomfört en omfattande studie av hur stadsbyggande och lägesfaktorer påverkar bostadsrättspriserna i Storstockholm. Deras studier genomfördes på uppdrag av Stockholms stad, Regionplanekontoret, Lidingö Stad, Nacka kommun och Haninge kommun. (Spacescape, 2011)

Man var intresserade av att studera var och hur nya bostäder ska planeras och lokaliseras så att regionen utvecklas i hållbar riktning. Studien är en kombination av statistiska och geografiska data. Utifrån den omfattande analysen gick att urskilja åtta stadskvalitéer som kan förklara prisvariation på bostäder i flerbostadshus med en säkerhet på över 90 procent. Modellen ger aktörer möjlighet att hantera stadsutveckling. Den kan användas exempelvis för marknadsanalys inför expolatering eller som ett verktyg för att utvärdera planalternativ och kvalitetssäkra planprogram och detaljplaner. Kunskapen om vad boende i flerbostadshus värderar kan också motivera att stadskvaliteter utvecklas i ett område så att det blir mer attraktivt för dem som redan bor där. Sju av parametrarna är rena stadsbyggnadsfaktorer och den åttonde en kontrollvariabel i form av ett socioekonomiskt index. (Spacescape, 2011)

De sju stadskvalitéerna är;

1. Närhet till city
2. Närhet till spårstation
3. Tillgång till gång-gatunätet
4. Tillgång till urbana verksamheter
5. Tillgång till park
6. Närhet till vatten
7. Kvartersform

(Spacescape, 2011)

Palmgren(2011) studerade i sitt kandidatarbete generation Y:s boendepreferenser i området Eriksberg i Uppsala. Fokus i arbetet låg i första hand på livet mellan husen och vilka kvalitéer som skapar attraktivitet i denna zon. Frågeställningarna i uppsatsen var dels vad som utmärker attraktiva boendemiljöer för generation Y dels hur dessa kan appliceras på bostadsområdet Eriksberg för att höja områdets attraktivitet. Generation Y födda i slutet av 70-talet eller tidigt 80-tal och karaktäriseras av individualism men också kollektivism. För att ta reda på vad som utmärker de attraktiva boendemiljöerna för generationen genomförde Palmgren (2011) en enkätundersökning samt en diskussion med fokusgrupper.

Resultatet av Palmgrens arbete visade att efterfrågade kvaliteter i boendemiljön för målgruppen var att området känns tryggt, ligger centralt, har väl fungerande kollektivtrafik och goda rekreationsmöjligheter. Många av dessa kvaliteter finns redan i Eriksberg idag men för att höja attraktiviteten föreslogs en ökad trygghet genom fler verksamheter av olika slag som har längre öppettider för att öka liv och rörelse i området. Palmgren (2011) lyfter också att området, vid tillkommande bebyggelse, bör planeras med hus byggda i kvartersform och miljöprofil för att attrahera målgruppen samt att beaktande bör tas för att skapa barnvänliga miljöer. Eftersom målgruppen svarat att de vill bo i bostadsrätt nu, men framöver i radhus eller villa, så bör bebyggelsen innefatta blandade boendeformer.

Under 2005-2010 ingick Uppsala kommun i ett samverkansprojekt tillsammans med Norrköpings och Jönköpings kommun samt Boverket, Trafikverket och Sveriges Kommuner och Landsting. Projektets namn var den Goda Staden och syftade till att utveckla en gemensam kunskaps- och erfarenhetsbank inom bland annat området stadsutveckling och där man lyfte frågan om vilka kvaliteter som berikar den Goda staden. En av de publikationer projektet författat handlade om funktionsblandade stadskvarter och är en idébank för att skapa mer lönsamma och levande stråk i bostadsområden med hjälp av BVG (Berikande Gatuplans-Verksamheter).

BVG kan exempelvis vara butiker, serveringar, gym eller kontor. Samverkansprojektet har lyft detta ämne då deras bedömning är att efterfrågan på funktionsblandade kvarter kommer att öka. Man menar att dagens generation har helt andra krav på sin tillvaro än tidigare generationer och att viljan att leva i en intressant, stimulerande och långsiktigt hållbar miljö i kombination med en ökad tidsbrist kommer att skapa denna efterfråga på BVG. (Trafikverket, 2010)

2.7 Det parallella uppdraget

Det är en lång väg från det att byggherren fattar beslutet att bygga fram till dess att bygghandlingarna är klara. Vägen kan se lite olika ut men två skeden kan man oftast urskilja; programskedet samt projekteringskedet. Delskeden under programskedet är vanligtvis utredningsarbete samt programarbete. (Nordstrand, 2008)

Utredningsarbetet följs ibland av ett parallellt uppdrag. Ett parallellt uppdrag är en metod för analys och lösning av ett projektproblem. Parallella uppdrag innebär att beställaren ger ett och samma uppdrag till flera arkitektföretag samtidigt. Metoden ger en bred genomlysning av ett projekt i ett tidigt skede. (Nordstrand, 2008)

Påverkansmöjligheterna är höga och kostnaderna för ändringar låga jämfört med tiden under det senare projekteringsskedet. De utsedda arkitekterna får uppdraget att skissa på samma uppgift under cirka sex veckors tid. En dialog hålls med arkitekterna under arbetets gång. Därefter startar programarbetet som pågår cirka 6-8 månader innan projekteringsskedet tar vid. Eriksson, T. (2013). Föreläsning.

Program för parallellt uppdrag

I alla parallella uppdrag behöver förutsättningarna klagöras och samlas i ett skriftligt program. För att nå ett så bra resultat som möjligt av det parallella uppdraget bör beställaren lägga stor vikt vid att ta fram ett väl utarbetat program som ger ett underlag och stöd för de arkitekter som bjuds in till att delta. Programmet för det parallella uppdraget ska redovisa förutsättningar samt uppdragsspecifika krav och fungera som ett styrande dokument till de arkitektteam som utses att delta. Det ligger i ett parallellt uppdrags karaktär att inte vara helt entydigt eftersom syftet med det parallella uppdraget är att pröva och utvärdera olika programförutsättningar vilka som bör tas i beaktande vid programutformningen. (Eriksson, T., Universitetsadjunkt vid institutionen för stad och land, Sveriges Lantbruksuniversitet. Bygglagar och byggprojekt, föreläsning 2013-04-23)

Ett parallellt uppdrag liknar en arkitekttävling och båda uppdragsformerna förklarar uppdraget och dess ramar genom ett program. Båda uppdragsformerna innebär att flera arkitekter arbetar parallellt med samma uppgift utifrån samma förutsättningar. Men i en arkitekttävling kommunicerar inte de tävlande med arrangören under arbetet med förslagen och efter avslutat uppdrag utser en jury en vinnare. I ett parallellt uppdrag arbetar arkitekterna i öppen dialog med beställaren som då har möjlighet att påverka utvecklingen av förslagen. Ingen vinnare utses och ingen garanti för fortsatt uppdrag ges. (Sveriges Arkitekter, 2013).

Prekvalificering

Ett parallellt uppdrag föregås ofta av en inbjudan till prekvalificering. En prekvalificering är ett urvalsförfarande som används av offentliga arrangörer vid arkitektuppdrag med ett begränsat antal deltagare. En inbjudan är en skrift som ger en kort beskrivning av uppgiften, beskrivning av vilka handlingar som ska bifogas för en intresseanmälan(ansökan) samt de kriterier som ligger till grund för valet av deltagare till uppdraget. Beställaren utser omkring tre till sex arkitektkontor för medverkande i det parallella uppdraget. (Sveriges Arkitekter, 2013). Exempel på kriterier i prekvalificeringsinbjudan för Nya Eriksberg var att de team som ansökte skulle bestå av både landskap- och husarkitekter samt att det sågs som en ytterligare merit om teamet även hade kompetens om strategisk placering av kommersiell struktur och trafikplanering.

Parallellt uppdrag för Nya Eriksberg

Planerna för området i Eriksberg är att både förnya befintliga fastigheter samt tillföra ny bebyggelse då området har passerat femtioårsstrecket. För att inte alltför tidigt låsa förutsättningarna valde Uppsalahem att planarbetet skulle utredas vidare med ett parallellt uppdrag. Huvudsyftet med det parallella uppdraget i fallet Eriksberg är att belysa olika möjligheter och få en spridning på idéer och angreppssätt på uppgiften.

*Fig. 10 Uppdragsområdet för det parallella uppdraget för Nya Eriksberg. Skala 1:10 000.
Bakgrund flygfoto ©Uppsala kommun (2008).*

Vid startmötet för det parallella uppdraget presenteras programmet samt delas ut till de inbjudna arkitekterna. Efter avslutat parallellt uppdrag kommer ett utlåtande att ges de deltagande teamen. Inför detta för styrgruppen en diskussion om förslagen och vad som efterfrågats i programkraven för uppdraget. Förslagen presenteras sedan kortfattat var för sig med avseende på helhet och särskilda detaljer samt utifrån kriterier redovisade i uppdragsbeskrivningen. I det programmet för det parallella uppdraget efterfrågas att det inlämnade materialet från teamen ska kunna ligga som grund för fortsatt arbete i form av kommunalt detaljplaneprogram eller masterplan. (Billstam, 2013)

3 Syfte och frågeställning

Syftet är dels att beskriva och sammanfatta erfarenheterna av arbetet med att ta fram ett program för ett parallellt uppdrag för stadsdelen Nya Eriksberg i Uppsala, dels att sammanställa generella erfarenheter av programarbete för parallella uppdrag.

Arbetet besvarar frågan hur arbetsprocessen för att ta fram ett program för ett parallellt uppdrag kan se ut.

3.1 Avgränsning

Examensarbetet avgränsas till att undersöka arbetet med att utforma ett program för ett parallellt uppdrag över Uppsalahems områden i Eriksberg, kallat Nya Eriksberg, i Uppsala samt redovisa arbetsprocessen för detta. Arbetsprocessen startar från det att Uppsalahem ger uppgiften att ta fram ett program för parallellt uppdrag till att uppdraget inleds med ett startmöte för inbjudna arkitektteam och programmet för det parallella uppdraget presenteras och delas ut.

3.2 Metod och genomförande

I det här arbetet har jag använt mig av metoder på olika nivåer. Dels de jag har använt för att beskriva och undersöka processen för hur det går till att utforma ett program för ett parallellt uppdrag. Dels de som jag har använt för att ta fram programmet för Nya Eriksberg.

Det finns en problematik i att granska sitt eget arbete men utifrån detta arbetes frågeställning var det ofrånkomligt. En fördel är att jag utformade programmet innan jag visste att jag skulle beskriva processen. Det gjorde att jag kunde förhålla mig med en viss distans och en mer objektiv synvinkel till materialet.

För att ta fram ett program för ett parallellt uppdrag krävs information om det aktuella området, i det här fallet Eriksberg. Jag valde att läsa källor som samlat information om Eriksberg med fokus på stadsdelens utveckling. Som tidigare invånare i Eriksberg hade jag också lokalkännedom om området. Huvudkällorna till arbetet var den Visionsmanual som tagits fram i visionsprocessen för Nya Eriksberg (Strategisk Arkitektur, 2012), Filippa Palmgrens kandidatarbete som redovisar attraktiva boendemiljöer med fokus på Eriksberg (Palmgren, 2012), Uppsala kommuns Översiktsplan 2010 (Uppsala Kommun, 2010) samt Uppsalahems eget framtagna material i form av årsredovisning och vision för miljö och energi med avseende på Eriksberg. Uppsala Kommuns hemsida med ett välutvecklat kartverktyg har också varit till stor hjälp.

Arbetsprocessen beskrivs i en tidslinje som kompletteras med information från minnesanteckningar och protokoll. För att förstå vad ett program ska innehålla valde jag att studera tre strategiskt utvalda program, ett program för ett parallellt uppdrag och två program för arkitekttävling. Programmen för dessa två uppdragsformer är likvärdiga, skillnaden ligger i de redovisnings/tävlingstekniska bestämmelserna. Syftet med analysen var att studera struktur, innehåll och utformning. Tillvägagångssättet för att leta reda på programmen gjorde jag genom sökningar på internet. Jag använde mig av sökorden *program parallella uppdrag* samt *program arkitekttävling*. På Sveriges Arkitekters hemsida hittade jag information om kommande, pågående och genomförda svenska arkitekttävlingar. Det framtagna programmet för det parallella uppdraget för Nya Eriksberg presenteras överskådligt i sista av avsnittet i resultatdelen med infogade kommentarer om bakgrunden till val av utformning, innehåll och förutsättningar.

4 Resultat

I det här kapitlet beskrivs arbetsprocessen för att ta fram ett program för ett parallellt uppdrag i en tidslinje. Tidslinjen startar med datumet då jag fick uppgiften och avslutas med datumet för startmötet för det parallella uppdraget. På startmötet presenterades programmet och delades ut till de medverkande arkitektteamen. För att underlätta läsningen av tidslinjen så inleds kapitlet med en beskrivning av de program- och samverkansgrupper som varit arbetsgrupper och som drivit processen framåt.

Efter tidslinjen följer ett avsnitt med en studie av tre strategiskt utvalda referensprogram med en analys av struktur, innehåll och utformning. Tidpunkten för dessa är markerade i tidslinjen eftersom analysen ingår i arbetsprocessen. Kapitlet avslutas med en överblick av det färdiga programmet med kommentarer på struktur, innehåll och utformning. Det färdiga programmet ligger även med som bilaga till detta arbete (se bilaga 2).

4.1 Tidslinje

I tidslinjen redovisas möten i programgrupp, samverkansgrupp samt andra aktiviteter som bidragit till arbetet med framtagandet av programmet för det parallella uppdraget. För varje möte eller händelse i tidslinjen anges datum, mötesplats, tidsåtgång, mötesdeltagare, syfte samt resultat och reflektion. All fakta baseras på mina kalenderuppgifter, mötesprotokoll samt egna anteckningar.

Programgruppen

Gruppen bildades i och med uppgiften att genomföra ett parallellt uppdrag. På programgruppsmötena har gruppmedlemmarna haft möjlighet att följa arbetet med att ta fram programmet för det parallella uppdraget. Inför varje möte har ett utkast på programmet presenterats för programgruppen med syfte att ge gruppdeltagarna möjlighet att ge återkoppling på innehåll och säkerställa samsyn. Gruppen har samordnat interna och externa möten avseende utvecklingen av Nya Eriksberg. Reflektioner och överenskommelser om hur arbetet med programmet ska fortskrida har avslutat varje sammankomst. Programgruppens tidsplan var att genomföra det parallella uppdraget innan årsskiftet 2013-14. Programgruppen bestod av personal vid Uppsalahem;

Byggchef, avd. för bostadsutveckling

Ackvisitör, projektutvecklare avd. för bostadsutveckling

Distriktchef Eriksberg

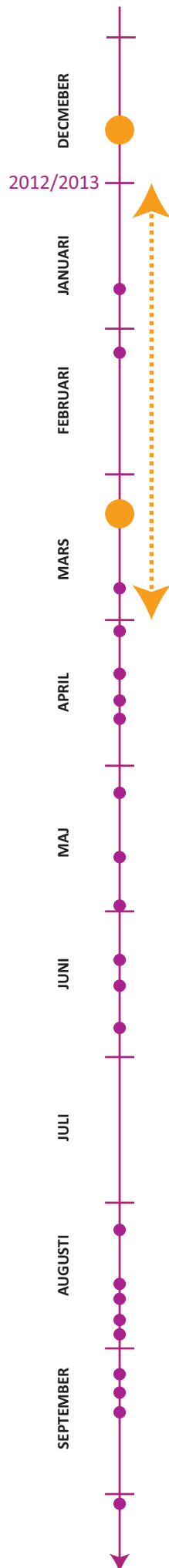
Fastighetsförvaltare Eriksberg

Landskapsarkitektstuderande (programförfattaren)

Samverkansgruppen

Samverkansgruppen har bestått av programgruppen samt fem representanter från kontoret för samhällsutveckling(KSU), Uppsala kommun. Fyra av dem var processledare med inriktningarna stadsplanering, detaljplanering, strategiska program samt mark- och exploatering. En planarkitekt ingick också i gruppen. Gruppens syfte var att inleda ett samarbete mellan Uppsalahem och Uppsala kommun då de är de dominerande markägarna i området. Syftet var också att bjuda in berörda aktörer och verksamheter för utvecklingen av Nya Eriksberg.

Kommunen har en viktig roll då de lagt fast riktlinjer för hur staden ska växa enligt gällande översiktsplan och vision 2030. De enskilda aktörerna, såsom Uppsalahem, har i sin tur ett ansvar för att utveckla och driva sin verksamhet i samarbete med staden. Gemensamma funktioner, privat mark och allmänna ytor är sådant som måste tas hänsyn till vid projektet.

18 december 2012 Uppdrag: Program för parallellt uppdrag

Byggchefen på Uppsalahem gav programförfattaren i uppgift att ta fram ett program för ett parallellt uppdrag med avseende på utveckling av Uppsalahems bostadsområden i stadsdelen Eriksberg i Uppsala. Förfrågan var startpunkten på den arbetsprocess som sedan följde. Programförfattaren fick en kort övergripande introduktion till projektet Nya Eriksberg och dess grundförutsättningar med beskrivning av läge, skeden och en tid- och organisationsplan inklusive det visionsarbete som pågått under 2012. Samt en sammanfattande redogörelse över för den övergripande målbilden, visionen, och tankar inför det kommande arbetet och vad som skulle styra områdets utveckling.

Januari-mars 2013 Analys referensprogram

Den första tiden efter erhållet uppdrag handlade mycket om att ta reda på tillvägagångssätt för framtagande av ett program. Ett sätt att ta reda på detta var att studera tidigare program för andra parallella uppdrag eller arkitektävlingar. Studien av referensprogrammen följer i avsnittet efter tidslinjen.

11 mars 2013 Programgruppsmöte nr 1: Workshop Nya Eriksberg

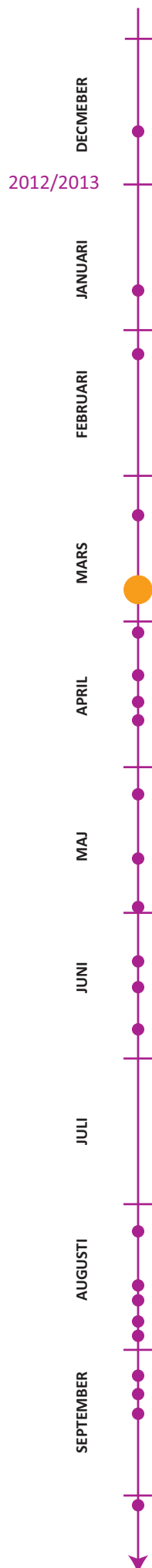
Plats: Uppsalahem

Tidsåtgång: 180 min

Deltagare: Programgruppen

Syfte: Att starta arbetet med en workshop med syftet att tänka brett, visualisera visioner och idéer och låta kreativiteten i gruppen vara styrande. Att stimulera ett kommunikations- och perspektivutbyte bland gruppdeltagarna och skapa en samsyn angående vilka förutsättningar och beskrivningar av stadsdelen som skulle förmedlas i programmet. Att definiera uppdragsområdet. Vilka direktiv skulle ges angående våra befintliga fastigheter? Vilka styrande begrepp skulle förmedlas och läggas tyngdpunkt på i programmet? Hur skulle uppgiften formuleras utan att bli alltför styrande? Hur mycket frihet skulle arkitektteamen ges för att bästa resultat skulle uppnås? Hur skulle uppdragsbeskrivningen utformas? Hur skulle uppgiften redovisas? Vilka ska skulle ingå i en utlåtandegrupp?

Resultat och reflektion: Mötet lyfte många nya frågor men gav också viktiga svar för att komma vidare i arbetet. Programgruppen enades om att för att uppnå ett bra resultat skulle de medverkande arkitektteamen inneha flera olika yrkeskompetenser såsom husarkitekt, landskapsarkitekt, trafikplanerare och strateg för handel och kommers och att det parallella uppdraget skulle föregås av en prekvalificeringsinbjudan som preciserade detta. Gruppen tog fram en handlingsplan för arbetet framåt med preliminära mötestider. Antecknade värdeord från workshopen var sprallighet, nytänkande, dagbefolkning, härodlat, härservice, kreativa mötesplatser, gatuliv, takliv, konnektivitet inom stadsdelen och till andra stadsdelar, framtidens teknik och klimatsmart.

26 mars 2013

Workshop och visionspresentation Uppsala kommun

Plats: Uppsala kommun

Deltagare: Samverkansgruppen samt KSU 16 personer, Strategisk Arkitektur(SA) 5 personer

Tidsåtgång: 340 min

Syfte: Ett visionsseminarium initierat av samverkansgruppen med syftet att informera de kommunanställda som kommer att beröras av, eller arbeta med, den kommande utvecklingen av Eriksberg.

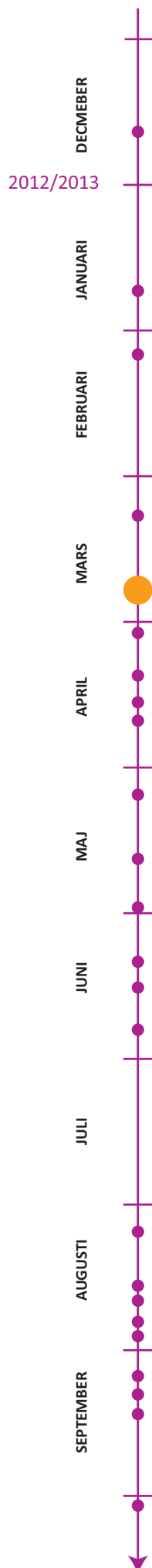
Beskrivning: Uppsalahem inledde mötet med en beskrivning av bakgrunden till projektet Nya Eriksberg och Eriksbergs historia samt Uppsalahems tankar om utvecklingen av stadsdelen. SA presenterade visionen och den process som föregått den samt beskrev vad som menas med visionsstyrd stadsplanering och hur visionen för Nya Eriksberg har arbetats fram. Presentationen lyfte också frågan om hur stadens roll och människors livsstil har förändrats under de senaste hundra åren. Uppsala och Eriksberg är inget undantag utan berörs också av de förändringar som sker i samhället och omvärlden. Två gruppövningar i workshopform genomfördes och avslutades med en gemensam diskussion. Den första övningen handlade om att fundera kring möjliga samarbeten mellan kommunens olika förvaltningar och nämnder. Vilka synergieffekter som finns och som kan förstärkas. Deltagarna delades upp i tre grupper med sex till åtta deltagare i varje grupp. Övningen avslutades med att grupperna presenterade sina tankar och idéer inför varandra. Den andra övningen var en SWOT-analys med syfte att förstå vilka styrkor, svagheter, möjligheter och hot som finns med stadsdelutvecklingsprojektet i Nya Eriksberg.

Sammanfattning och reflektion: Genom denna workshop kom vi att skapa engagemang för projektet och se möjligheterna att jobba gränsöverskridande. De olika workshopgrupperna kom med många bra synpunkter som antecknades ned för att tas med i den fortsatta visionsstyrda stadsplaneringen. Med på workshopen fanns en bredd av yrkeskompetenser. Representerade var till exempel arkitekter, stads- och trafikplanerare, bebyggelseantikvarie, mark- och exploateringsansvariga, utbildning och omsorgsansvariga, utredare, stadsträdgårdsmästare, landskapsarkitekt, naturvårdare samt bygglövshandläggare. Den samlade kompetensen bidrog till intressanta diskussioner i samband med övningarna.

Sammanfattning gruppövning 1: Grupp 1 lyfte att alla aktörer behöver samarbeta, inte bara inom kommunen. Ett kombinerat sport-, shopping- och kulturhus skulle kunna vara något aktörer kan samverka kring. Ju fler aktörer som involveras desto fler funktioner kan rymmas. Hur inleder man ett sådant samarbete? När flera samverkar kring dagvattenhanteringen kan den bli multifunktionell och ge mer än tekniska och miljömässiga effekter. Gruppen förslog att parkeringsplatser skulle kunna samutnyttjas mer än vad som sker idag så att de inte står tomma under delar av dygnet.

Grupp 2 förslog att skola, kultur och fritid skulle kunna samverka mer kring lokaler. En utmaning som diskuterades var hur man ska utveckla skolan i Eriksberg när konkurrensen med friskolor ökar. Gruppen pratade om att hitta och utveckla en profil för stadsdelen så att den blir än mer attraktiv. Kanske är det naturen som skulle kunna bli Eriksbergs profil och som är dess största styrka idag? De diskuterade att utveckla den befintliga service som finns idag som motor för fler verksamheter. De menade att Västertorg hade en viktig roll i detta. Man framhöll också vikten av att hålla workshops med både politiker och tjänstemän i ett tidigt skede för att skapa engagemang.

Grupp 3 menade att det behövs ett samarbete mellan samtliga involverade aktörer med en gemensam målbild. De pekade ut skolan som en viktig aktör i området med dess centrala läge och att den skulle kunna användas av fler. Man lyfte också att Stadsskogen och Hågadalen är viktiga värden i Eriksberg och föreslog att man genom att öka tillgängligheten till stadsdelen med fler kopplingar genom Stadsskogen skulle kunna skapa mer dagbefolkning i stadsdelen.

Sammanfattning SWOT-analysen: SWOT-analysen visade på vilka styrkor, svagheter, möjligheter och hot som mötesdeltagarna såg i stadsdelutvecklingsprojektet Nya Eriksberg;

Styrkor

Närhet till allt (miljönytta)
 Nära stan, nära naturen, nära arbetsplatser
 Samlas (fler människor samlas genom förtätning)
 Små platsbildningar i gaturummet
 Avgränsat centrum (Västertorg)
 Dialog (förankring med de boende)
 Fritidsaktiviteter (naturreservaten)
 Levande gator (gåfartsgator)
 Variationer i kvarteren (nytänk med till exempel lägre, högre, takterrasser, folk lite här och där)
 Gott rykte (en attraktiv stadsdel idag)
 Markägandet är samlat
 Möjlighet att bygga in stadskvalitet från början
 Processen (medborgardialoger)
 Ger möjlighet att höja kvaliteten på grönytor;
 - tillföra parkfunktioner
 - biologisk kompensation
 - knyta ihop stråk
 - förstärka entréerna till naturreservaten

Svagheter

Barriärer, till exempel Norbyvägen som delar Eriksberg i östra och västra
 Logistiken inom förtätade delar (svårare med distribution, sophantering)
 Området avsidet (mellan vägar och två naturreservat)
 Påverkar biologiska mångfalden (till exempel orörda gamla tallar, naturområden)

Möjligheter

Underlag för kollektivtrafik
 Ny vägkoppling till väg 55 kan ge fler möjligheter och ökad tillgänglighet
 Slippa köpcentrum med parkeringshav
 Tillföra ytterligare aktiviteter
 Underlag för fler arbetsplatser
 Intressantare vägnät, ej strikt rutnät
 Ett extremt bra läge
 Enorm efterfrågan på bostäder
 Sänkt p-norm (bilpool)

Hot

Ny vägkoppling till väg 55 kan bli en barriär
 Skolan - nedläggning?
 Svårtillgängligt och ont om p-platser för besökare
 Naturvärden (till exempel hotade arter kan vara hinder för utbyggnad)
 Alla kan inte bli de mest attraktiva områdena
 Svag efterfrågan på handel/verksamheter initialt
 Kuperad terräng (hur fungerar det med krav på exempelvis tillgänglighet)
 Strandskydd (utökat till 300 m för Hågaån, åtminstone till 2015, finns det särskilda skäl för att upphäva?)
 Politiskt byte
 Parkeringsekonomi
 Tid och resurser (för alla inblandade)
 Konflikt när projektet det blir konkret/mätbart i detaljplaneskedet

Fig. 11. SWOT-analysen i samband med workshopen.

2 april 2013

Programgruppsmöte nr 2: Styrande begrepp

Plats: Uppsalahem

Tidsåtgång: 150 min

Deltagare: Programgruppen

Syfte: Uppföljning av visionsworkshopen. Fortsatt diskussion kring de styrande begreppen till programmet. Inför mötet skickades ett programutkast ut till deltagarna som underlag för diskussionen. Ett förslag på bilder som speglade de styrande begreppen var även förberett och syftet var att få återkoppling på dessa. Målet för mötet var också att skriva ned frågeställningar till kommunen med avseende på programinnehållet inför det kommande samverkansmötet.

Resultat och reflektion: Gruppen bestämde att de styrande begreppen inte skulle bli för många. En stor del av mötestiden bestod av diskussioner om oklarheter för att definiera programuppgiften. Frågeställningar inför samverkansmötet antecknades:

- o definiera programområdet på karta
- o styrande begrepp, åsikter och tankar
- o bildurval
- o acceptans för arbetsupplägget programarbete
- o klartecken från mark- och exploatering kring kommunal mark
- o riktlinjerna från kommunen enligt översiktsplanen, stadsstråk
- o anslutning 55:an
- o allaktivitetshus
- o Eriksbergsskolan, fotbollsplanen

12 april 2013

Samverkansmöte nr 1: Startmöte

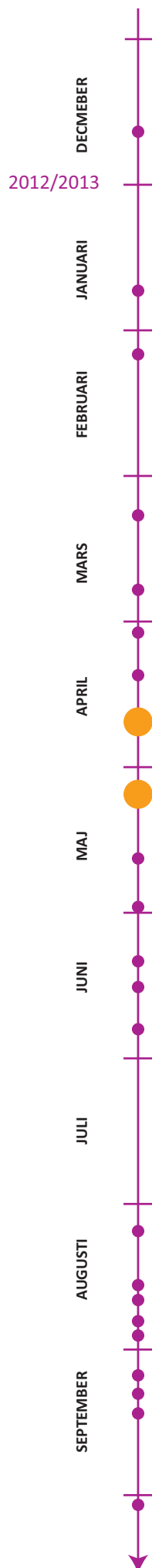
Plats: Uppsala kommun

Tidsåtgång: 60 min

Deltagare: Samverkansgruppen samt planeringschef, Uppsala kommun

Syfte: Strategi och planering kring samverkansgruppens arbete. Det var viktigt att stämma av programgruppens arbetsupplägg med kommunen samt klargöra hur de såg på fortsättningen avseende utvecklingen av Nya Eriksberg. Syftet var även att diskutera de punkter programgruppen tagit med till mötet.

Resultat och reflektion: Fokus låg på att diskutera samverkansgruppens arbetsformer vid kommande möten, kommunens synpunkter på förfarandet av det parallella uppdraget, kommunens grad av deltagande i processen samt några av förutsättningarna i programmet. Startmötet var viktigt för att komma vidare i utformningen av det parallella uppdraget då flera grundläggande frågor i programmet behandlades. Programgruppen fick acceptans av sin tidplan och sitt arbetsupplägg. Programområdets gränser diskuterades men vi landade inte i ett beslut. Till programmet beslöts att belysa påverkande faktorer som översiktsplanens riktlinjer, anslutning till riksväg 55, Eriksbergs- och Hågdalsskolan samt kommande exploateringar i närområdet. Gruppen diskuterade även parkeringsfrågan och parkeringsnormen för området samt efterfrågan på samverkan inom kommunen för infrastruktur och behov av förskola och skola men utan att ta några beslut. Representanter från kommunen till utlåtandegrupp för det parallella uppdraget utsågs.

22 april 2013 Programgruppsmöte nr 3: Återkoppling programutkast

Plats: Uppsalahem

Tidsåtgång: 150 min

Deltagare: Programgruppen

Syfte: Inför mötet skickades en uppdaterad version av programmet ut till programgruppen för att ge möjlighet till synpunkter och feedback under mötet. Programmet hade kompletterats med den information som togs beslut om vid det första samverkansmötet.

Resultat och reflektion: Då beslut tagits i ledningsgruppen om att det parallella uppdraget skulle föregås av en prekvalificeringsinbjudan kom en stor del av mötestiden att behandla detta förfarande. En tidplan sattes för prekvalificeringsförfarandet. Intresseanmälningarna till det parallella uppdraget behövde inkomma innan sommarsemestern för att det parallella uppdraget skulle kunna genomföras under hösten. I det kommande arbetet med prekvalificeringsinbjudan skulle mycket redan framtaget material från arbetet med programmet kunna användas.

8 maj 2013 Programgruppsmöte nr 4: Återkoppling prekvalificeringsutkast

Plats: Uppsalahem

Tidsåtgång: 150 min

Deltagare: Programgruppen

Syfte: Återkoppling på innehåll och utformning av prekvalificeringsinbjudan.

Resultat och reflektion: Programgruppen var sedan tidigare överrens om att uppdragets karaktär utifrån uppdragsbeskrivningen satte höga krav på kompetenssammansättningen av de team som ansökte om att få delta i det parallella uppdraget. I prekvalificeringsinbjudan skrevs därför ett önskemål om att sammansättningen av teamen skulle innefatta flera yrkeskompetenser. Att landskapsarkitekter skulle ha framträdande roll stod tidigt klart.

"Vi vänder oss i första hand till team som består av både landskap- och husarkitekter, vilka har erfarenhet och kompetens inom stadsutveckling. Teamen kan, och välkomnas, bestå utav samverkande företag för att tillgodose kompetensförfrågan. Vi ser det även som en ytterligare merit om teamet innehar kompetens om strategisk placering av kommersiell struktur samt trafikplanering."

20 maj 2013

Samverkansmöte nr 2 (utökat): Återkoppling Prekvalificeringsinbjudan

Plats: Uppsala kommun

Tidsåtgång: 120 min

Deltagare: Samverkansgruppen kompletterad med representanter från kommunen

Syfte: Inför mötet fick de kallade ett utkast av inbjudan till prekvalificering för det parallella uppdraget för att ha möjlighet att komma med synpunkter och åsikter på innehåll och utformning. De exakta gränserna för uppdragsområdet att ha med i prekvalificeringsinbjudan behövde bestämmas. Syfte var även att ge återkoppling och informera om det pågående programarbetet.

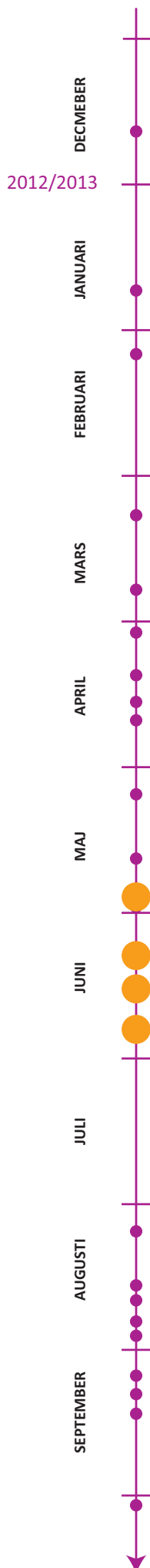
Resultat och reflektion: Beslut om uppdragsområdets omfattning till prekvalificeringsinbjudan landade i att det markeras som ett kärnområde samt ett influensområde. Influensområdet definieras som en ellips, mer schablonartat. Gränserna för ett kärnområde definieras exakt. Ellipsen bidrar till att det lämnas en flexibiliteten till frågeställningar som kan kräva ett geografiskt område att förhålla sig till utanför kärnområdet. Till exempel kan trafik kräva en utzoomning från kärnområdet. Frågan angående riksväg 55 skickades vidare till kommunens trafik-kunniga för att få reda på vilken information som bör stå med i programmet.

Avgränsningen av uppdragsområdet har diskuterats vid flertalet möten. Valet för områdesavgränsningen var avgörande för hur teamen skulle komma att ta sig an uppgiften. Att bearbeta denna fråga och se för- och nackdelar med olika avgränsningar ansåg gruppen vara en investering för resultatet av projektet.

Gruppen beslöt att inbjudan till prekvalificeringen skulle kompletteras med en kort beskrivning om den bakomliggande visionsprocessen. 24 stycken arkitektkontor valdes ut till ett prekvalificeringsförfarande utifrån förslag från mötesdeltagarna där alla kontor med ramavtal hos Uppsalahem inkluderades.

Fig. 12. Omslaget på broschyren för prekvalificering (Se även bilaga 1).

31 maj 2013

Samverkansmöte nr 3: Rundvandring i Eriksberg

Ett utkast av programmet skickades till samverkansgruppsmötet. Programtexten var vid denna tidpunkt i princip klar. Bildmaterial återstod. I programmet skulle bilderna förmedla en känsla av en levande stadsdel och Eriksbergs gröna identitet. Arbetet med att hitta bilder hade försvårats på grund av rättigheter. Mötet bestod av en rundvandring i stadsdelen.

13 juni 2013

Utskick Prekvalificeringsinbjudan

Prekvalificeringsinbjudan skickades ut via vanlig post, samt kompletterades med utskick via e-post den 14 juni.

17 juni 2013

Samverkansmöte nr 4: Återkoppling programutkast

Huvudsyftet med mötet var att ge återkoppling på programutkastet. Återkopplingen från kommunen var konstruktiv och påverkade det fortsatta arbetet. Kommunens synpunkter på programmet (med avsnittsrubrik från programmet i *kursiv stil*);

- o *Utmaningen*: att tydligare lyfta fram vikten att bevara/vidareutveckla Eriksbergs själ och identitet.
- o *Styrande begrepp*: att lyfta fram kopplingar och mötet med omgivningarna såsom vägarna, naturreservaten och andra stadsdelar. Ta fasta på de punkter där det händer något såsom korsningen Norbyvägen-Granitvägen. Lyfta fram mer av naturen och det gröna, den befintliga uppväxta vegetationen och kuperade terrängen.
- o *Uppgiften*: inte använda ordet "tät" utan istället "området ska förtätas och ges en" för att inte låsa fast idéerna i just tät.
- o *Förutsättningar & funktioner*:
 - lyfta fram Eriksbergs- och Hågaladsskolan med en egen rubrik med beskrivning
 - nämna att en exploateringsförberedande utredning pågår för del av Hammarbacken under rubriken *Planerad byggnation i området*.
 - redovisa gång- och cykelstråk till exempel genom Uppsala Cykelkarta
 - utflyktsmål för Nya Eriksberg med i programmet? Vem ska i så fall vara drivande?
- o Beskriva vad som händer efter det parallella uppdraget.
- o Beskriva den visionsstyrda process som föregått det parallella uppdraget.
- o Angående bilder så har kommunen har inget arkiv. Ska man fokusera mer på hur Eriksberg ser ut idag istället för att försöka få in visionsbilder som kan styra teamen mer än tänkt?

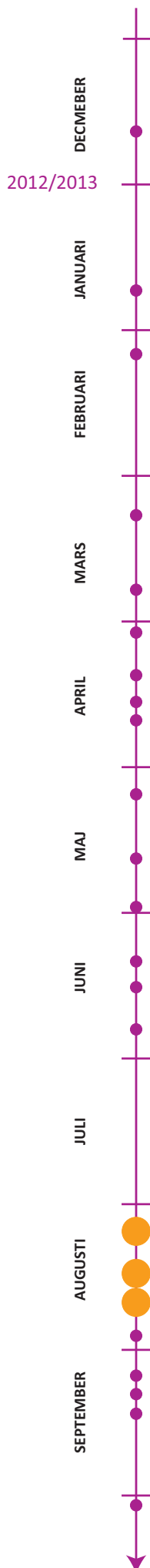
24 Juni 2013

Sista dag för intresseanmälan prekvalificering

Samtliga inbjudna arkitektkontor lämnade in intresseanmälan för deltagande i prekvalificeringsförfarandet. Anmälningarna sparades ned på en gemensam server varifrån programgruppsdeltagarna kunde nå dem och läsa. I inbjudan listades följande kriterier för utlåtande och urval:

- Förmåga att skapa en övergripande idé avseende stadsmässig struktur och stadsbild
- Förmåga att arkitektoniskt skapa variation, karaktär, identitet och koppling till befintlig och omgivande bebyggelse
- Förmåga att skapa god grund för en hållbar och levande stad
- Förmåga att skapa samspel, tillgänglighet och kopplingar
- Förmåga att skapa flexibilitet och att vara nytänkande och utvecklande
- Förmåga att skapa goda bostäder och god bostadsmiljö

Intresseanmälan innehöll också en redovisning av projektorganisationen och teamet, ett intyg avseende bolagsregistrering, en redovisning av företagets kvalitets- och miljöledningssystem, en redovisning av tre referensprojekt varav minst ett genomfört samt en kortfattad beskrivning (max 300 ord) av hur förslagsställaren ansåg att en levande, nytänkande och hållbar stadsdel skulle skapas.

7 augusti 2103 Möte Eriksbergsskolan

Plats: Eriksbergsskolans expedition

Tidsåtgång: 90 min

Deltagare: Deltagare från samverkansgruppen samt kommunrepresentanter från kontoret för barn, ungdomar och arbetsmarknad och en samordnare för stadsdelsutveckling. Eriksbergsskolans rektor.

Syfte: Att bjuda in och informera om projektet Nya Eriksberg och den pågående processen.

Resultat och reflektion: En behovsanalys av skollokaler samt förskolor behöver göras för att beräkna det kommande behovet vid ett tillskott av bostäder i området. Kan man planera för samnyttjande av lokaler och parkering mellan skola, fritid, kultur och restaurang för att skapa mer liv och öka tryggheten i området även kvällstid? Beslut togs om att vid ett nästa möte bjuda in Hågaladsskolans rektor samt att ett möte med Skolfastigheter planeras in. Fler aktörer behöver involveras i skolfrågan.

Fig. 13. Fotbollsplanen intill Eriksbergsskolan med kv. Moränen i bakgrunden.

Fig. 14. Hågaladsskolans gymnastiksal.

19 augusti 2013 Programgruppsmöte nr 5: Prekvalificeringsförfarande (del 1)

Plats: Uppsalahem

Tidsåtgång: 60 min

Deltagare: Programgruppen

Syfte: Att göra en första avstämning av de inkomna intresseanmälningarna.

Resultat och reflektion: Alla inbjudna arkitektkontor kom in med de i prekvalificeringsinbjudan efterfrågade handlingarna. Ytterligare ett kontor hade skickat in handlingar utan att erhållit inbjudan, dessa handlingar hanterades på samma sätt. Utifrån inlämnade handlingar, beskrivningar och referenser genomförde programgruppen en noggrann genomläsning samt ett gemensamt utlåtande utifrån de kompetenser som stod listade i prekvalificeringsinbjudan. Mötet fortsatte den 21 augusti samt 26 augusti. Detta första möte blev kort och intensivt för att kunna ge en första återkoppling till kommunen den 21 augusti. En första rangordning gjordes. Omläsning av de inlämnade intresseanmälningarna behövde ske för att kunna ta beslut om vilka team som skulle tas ut till det parallella uppdraget.

21 augusti 2103 Samverkansmöte nr 5: Återkoppling prekvalificeringsförfarande

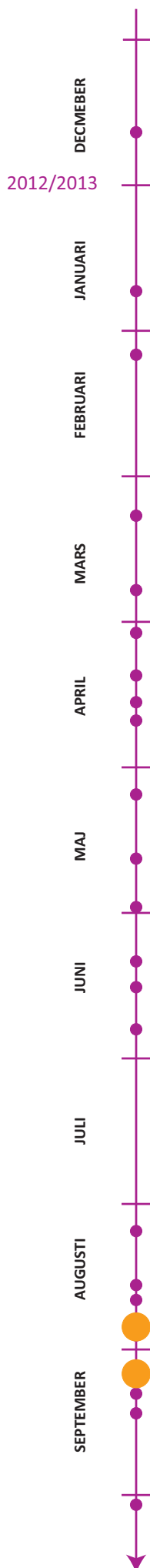
Plats: Uppsala kommun

Tidsåtgång: 120 min

Deltagare: Samverkansgruppen

Syfte: Att ge återkoppling på prekvalificeringsförfarandet till kommunen.

Resultat och reflektion: Planen var att ha urvalet klart om vilka team som skulle gå vidare inför detta möte. Programgruppen behövde dock mer tid för att göra urvalet. Det var svårt att senarelägga detta möte då deltagarnas kalendrar var fulltecknade de närmast följande veckorna. Beslut togs att ändå om att genomföra mötet för att ge den information som fanns och bibehålla en kontinuitet med möten inom samverkansgruppen.

26 augusti 2013 Programgruppsmöte nr 7: Prekvalificeringsförfarande (del 3)

Plats: Uppsalahem

Tidsåtgång: 60 min

Deltagare: Programgruppen

Syfte: Att ta beslutet vilka team som gått vidare till det parallella uppdraget. Mötet var en fortsättning av mötena den 19 augusti och 21 augusti.

Resultat och reflektion: Fem team utsågs till att gå vidare till det parallella uppdraget. Det var de som bäst bedömdes kunna uppfylla uppdragets syfte och mål och samtidigt ge uppdraget en bred genomlysning.

6 september 2013 Möte Skolfastigheter

Plats: Uppsala kommun

Tidsåtgång: 90 min

Deltagare: Samverkansgruppen, representanter Uppsala kommun från kontoret för barn, ungdomar och arbetsmarknad och samordnare lokaler och anläggning. Projekt- och områdesansvariga från Skolfastigheter.

Syfte: I Uppsalahems och kommunens diskussioner har skolans lokaler kommit upp som en viktig aktör med stor potential för området. Uppsala kommun bjöd in till ett möte med skolfastigheter där Uppsalahem ombads berätta mer om projektet Nya Eriksberg. Syftet var att starta en dialog om vidare samverkan.

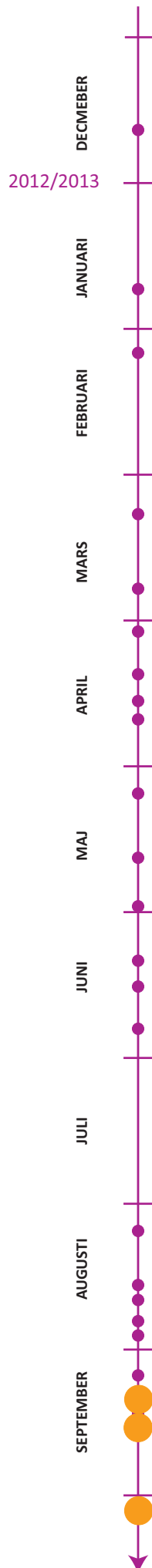
Resultat och reflektion: Skolfastigheter såg positivt på en utveckling av Eriksbergsområdet och till att bli informerade och delaktiga i projektet. Fastigheterna är behov av förnyelse inom den närmaste åren. Deltagarna kom överrens om att upprätthålla en kontakt framåt. Beslut togs om att beskriva Eriksbergs- och Hågaladsskolan i programmet och lämna utvecklingsmöjligheterna för området öppna.

Fig. 15. Eriksbergsskolan, kvarteret Eriksberg, Uppsala (Erikson, 2006)

Fig. 16. Betongtrappa på Eriksbergsskolan, kvarteret Eriksberg, Uppsala (Erikson, 2006)

10 september 2013

Samverkansmöte nr 6: Slutavstämning program

Plats: Uppsala kommun

Tidsåtgång: 90 min

Deltagare: Samverkansgruppen

Syfte: Inför detta möte fick alla en kopia av slutversionen av programmet för en sista granskning. Syftet var att få en sista återkoppling innan intern granskning och tryck.

Resultat och reflektion: Kommunens representanter i samverkansgruppen hade sammanställt korrekturändringar markerade i programkopian vilka förklarades och överlämnades vid mötet.

13 september 2013

Programgruppsmöte nr 8: Intern slutavstämning program

Plats: Uppsalahem

Tidsåtgång: 90 min

Deltagare: Programgruppen

Syfte: Sista möjligheten att ge synpunkter på programmet innan tryck. Att planera definitiva datum och tider för startmöte samt avstämningsmöten för det parallella uppdraget.

Resultat och reflektion: Inga synpunkter eller tillägg på programmet tillkom.

En tidplan för det parallella uppdraget sattes:

2 oktober: Startmöte

14 oktober: Avstämning 1

6-7 november: Avstämning 2

9 december: Slutredovisning

Gruppen bestämde att tidplanen skulle presenteras i ett separat PM för att bibehålla flexibilitet efter att programmet gått till tryck.

2 oktober 2013

Startmöte parallellt uppdrag för prekvalificerade team

Startmötet för det parallella uppdraget avslutar uppdraget att ta fram ett program.

Programmet, i broschyrformat, delades ut i ett exemplar per team. Ett USB-minne delades också ut. På denna fanns programmet i pdf-format samt en grundkarta och ortofoto över området.

Fig. 17. Omslaget på broschyren för parallellt-uppdrag (Se även bilaga 2).

4.2 Referensprogram

I inledningsskedet av arbete med att ta fram ett program för ett parallellt uppdrag studerade författaren andra program som inspiration och kunskapsinhämtning. Förtätningsprojekt av den omfattning som är aktuell i projektet Nya Eriksberg är sällsynta i Sverige och det var svårt att hitta något som var jämförbart. I Eriksberg ska en ny stadsstruktur adderas i en redan väl fungerande stadsdel. Ett strategiskt urval gjordes av tre program som uppfyllde nedanstående kriterier som hade förutsättningar som påminde om Eriksbergs. Dessa kriterier var;

- att programmet var ett parallellt uppdrag eller arkitekttävling
- att inbjudningsdatum för programmet var från 2008 eller senare
- att det fanns ett uttalat mål om hållbar stadsutveckling
- att programmet var nationellt

De strategiskt utvalda programmen var;

Varvstaden, Malmö

Ett program för parallellt uppdrag med inbjudan i oktober 2008. Uppgiften var att få belyst hur en strukturplan kan organiseras för området samt tydliggöra Varvsstadens potential och betydelse i Malmös långsiktiga hållbara utveckling.

Västra Roslags-Näsby, Stockholm Norr

En arkitekttävling med programinbjudan i oktober 2010. Uppgiften var att ge en lämplig struktur för Västra Roslags-Näsby så att cirka 600 lägenheter samt verksamheter kunde inrymmas inom området för planering av en hållbar och attraktiv levande stadsdel i Täby kommun.

Vallastaden, Linköping

En arkitekttävling med programinbjudan i mars 2012. Uppgiften var ta fram ett förslag till hur visionen om Linköpings nya stadsdel Vallastaden kunde konkretiseras samt hur Västra Valla kunde utvecklas till en fullständig stadsdel och knyta ihop universitetet och staden.

Följande punkter studerades i de utvalda programmen;

- Struktur & Innehåll
- Förutsättningar
- Utformning

Rubriker i programmen är skrivna med kursiv stil. Varje programstudie avslutas med en kort reflektion.

Varvsstaden Malmö

<i>Inbjudningsdatum:</i>	Oktober 2008
<i>Typ av program:</i>	Parallellt uppdrag
<i>Författare:</i>	En arkitekt samt en planarkitekt anlitade av beställaren
<i>Yta:</i>	190 172 kvm
<i>Omfattning:</i>	30 sidor
<i>Beställare:</i>	Malmö Stad, PEAB

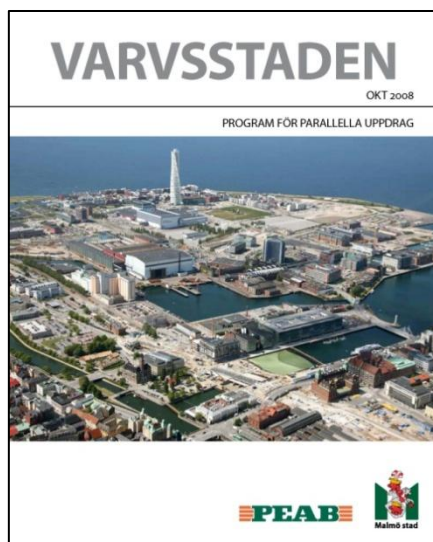

Fig. 17. Omslag för program "Varvsstaden".

Uppgiften:

Att få belyst hur en strukturplan kan organiseras för fastigheten samt tydliggöra Varvsstadens potential och betydelse i Malmös långsiktiga hållbara utveckling.

Struktur och innehåll

Programmets insida består av ett flygfoto över området med pilar som visar Varvsstadens läge i förhållande till omgivningarna och utvalda platser och byggnader. Efter detta följer en *Inledning* som beskriver Varvsstaden idag och kortfattat avsikten med det parallella uppdraget. *Värdegrunden* beskriver specifika mål och värden för Varvsstaden, begrepp som kan vara vägledande och skapa samsyn i utvecklingen av området. Avsnittet innehåller visionsbilder/inspirationsfoton. Stycket *Då och nu* beskriver kvarterets historia samt nuvarande mark och bebyggelse. *Planering och pågående projekt* beskriver översiktsplanens riktlinjer för området samt pågående programarbeten, planerad markanvisningstävling och planarbeten som berör Varvsstaden. De redovisas med skisser och perspektiv från projekten samt är utmarkerade i en mindre översiktskarta. *Processen* förklarar det parallella uppdraget, att det är det första steget i en lång planeringsprocess. *Förutsättningar* efterföljs av *Uppdraget* där sex huvudteman har konstaterats vara grundläggande för Varvsstadens utveckling. Dessa huvudteman beskrivs på tre helsidorsidor. Programmet avslutas med *Presentation av uppdraget* där uppdragsteknisk information ges.

Förutsättningar

Avsnittet *Förutsättningar* omfattar fem sidor och beskriver i delavsnitt nuläge och riktlinjer för utvecklingen. Delavsnittet *Bebyggelsens innehåll och tillblivelse* beskriver bebyggelsen idag och vilken syn man har på utvecklingen av densamma. *En ekologisk och klimatanpassad stadsdel* redovisar de egenskaper man tänker sig ska bidra till att uppfylla detta. *Bevarande av äldre miljöer* förklarar kort olika tiders byggnader i området, vilka bidrar till en rikedom åt dagens miljö. *Gatunät* samt *Trafik och parkering* beskriver med bild och text dagens situation och vilken problematik som finns.

Utformning

Flygfotot som visar Varvsstadens läge i förhållande till omgivningarna och utvalda platser och byggnader ger läsaren en överblick på första uppslaget. Värdegrundsdelen förmedlar med bilder vad man vill uppnå för mjuka, hållbara och bebyggelse- samt infrastrukturmässiga värden i stadsdelen. De bidrar till inspiration och ger läsare en känsla för vad man efterfrågar i uppdraget. Värdeord i olika typsnitt och storlek förstärker bilderna. Exempel på värdeord; "modernt liv", "lokal hållbar energi", "innovativt grönt", "täthet", "historien som rikedom", "nytt växer ur det gamla" samt "industriell råhet".

Reflektion

Bilder och värdeord förmedlar en känsla men det blir något oklart att både ha ett uppslag kallat *värdegrund* och senare i programmet under *Uppdraget* redovisa sex huvudteman för programmet. Flygfotot ger en tydlig överblick av Varvsstaden men saknar en markerad avgränsning av uppdragsområdet.

Västra Roslags-Näsby, Stockholm Norr

Inbjudningsdatum:	Oktober 2010
Typ av program:	Arkitekttävling
Författare:	Stadsbyggnadskontoret Täby kommun
Yta:	Ca 95 000 kvm
Omfattning:	22 sidor
Beställare:	Täby kommun

Fig. 18. Omslag för program "Västra Roslags-Näsby".

Uppgiften:

Att ge en lämplig struktur för Västra Roslags-Näsby så att cirka 600 lägenheter samt verksamheter ska kunna inrymmas inom området för planering av en hållbar och attraktiv levande stadsdel i Täby kommun.

Struktur och innehåll

Förord, Innehållsförteckning samt *Inledning* ger en introduktion till programmet. *Syftet* beskrivs i kort text med tillhörande karta som visar programområdets läge i kommunen. *Tävlingsuppgiften* redovisas utifrån omfattning och mål. En *Vision* lyfter de styrande begreppen; en hållbar stadsdel, nyskapande och särskiljande arkitektur, attraktiva och offentliga miljöer samt en levande och trygg stadsdel. *Tävlingsområdet* är utmarkerat med en linje på ett flygfoto och beskrivs kort i text. *Förutsättningar* beskrivs och programmet avslutas med *tävlings tekniska bestämmelser*.

Förutsättningar

Avsnittet *Förutsättningar* omfattar tio sidor och beskriver i delavsnitt nuläge och riktlinjer för utvecklingen. I delavsnittet *Gestaltning och bebyggelsestruktur* ges förutsättningarna för vilken bebyggelse som ska bevaras samt riktlinjer för tillkommande bebyggelse. *Service* såsom handel, förskola och äldreboende beskriver nuläget och direktiv för tillkommande kommersiella lokaler och behov. *Grönstruktur* beskriver riktlinjer för utveckling av densamma utifrån översiktplanen och lyfter fram svagheter i strukturen idag. I underrubrikerna *Lek och rekreation* ges direktiv om tillkomst av ny lekplats och i *sociala aspekter* efterfrågas planering för fungerande offentliga ytor. Under *Trafik* redovisas dagens struktur och en logisk och funktionell trafikstruktur föreslås med trafiksäkra lösningar. Strukturen ska underlätta kollektivt resande och konnektivitet i gång- och cykelvägnät. I underavsnittet *Teknisk försörjning* nämns Täby kommuns dagvattenpolicy som måste följas. Redovisning av vatten- och avloppstunnlar samt planerad utbyggnad av fjärrvärmenät och hantering av avfall beskrivs mycket kort. *Störningar och risker* tar upp trafikbuller då området är utsatt för relativt höga nivåer som måste tas i beaktande. *Begreppet hållbarhet* är en av förutsättningarna och avser ekologisk hållbarhet. Kommunens inriktningsmål från miljöplanen som antogs 2010 ska följas. Ambitionerna ska vara höga och eftersträva en begränsad klimatpåverkan. *Markägoförhållanden* och markinnehav som påverkar uppdraget tas upp.

Utformning

En enkel design av programmet med mycket luftig layout. Alla fotografier är bilder som visar området idag. Inspirationsbilder saknas. Fyra olika kartor förtydligar områdets läge i Täby, grönstruktur, infrastruktur och konnektivitet. Tävlingsområdets avgränsning redovisas på flygfoto.

Reflektion

Ett enkelt okomplicerat program som är sakligt och väl strukturerat. Det saknas värdeord, styrande begrepp eller inspirationsbilder som förmedlar en känsla och riktning på uppdraget.

Vallastaden, Linköping

Inbjudningsdatum:

Mars 2012

Typ av program:

Arkitekttävling

Författare:

En översiktsplanerare och två planarkitekter samt Lantmäterichefen vid Linköpings kommun med stöd av 22 stycken tjänstemän från Linköpings Universitet, Akademiska hus, Tekniska Verken, LinköpingsBo2016 och Linköpings kommun.

Yta:

Ca 350 000 kvm

Omfattning:

35 sidor

Beställare:

Linköpings kommun

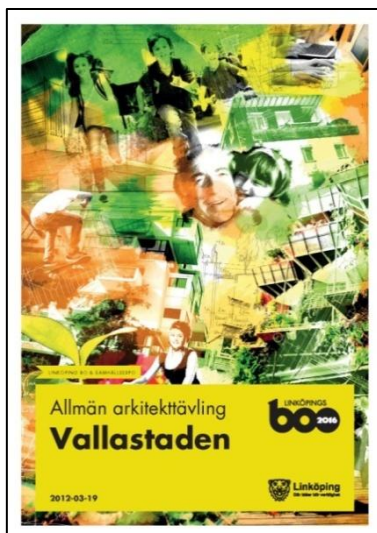

Fig. 19. Omslag för program "Vallastaden".

Uppdrag:

Att ta fram ett förslag till hur visionen om Linköpings nya stadsdel Vallastaden kan konkretiseras samt hur Västra Valla kan utvecklas till en fullständig stadsdel och knyta ihop universitetet och staden. En lösning efterfrågas som är hållbar över tid och som skapar förutsättningar för de boende att kunna leva resurssnålt. Vallastaden ska bli en attraktion för hela Linköping.

Struktur och innehåll

Innehåll, Inledning och Syfte ger en introduktion till programmet. *Utmaningen* i programmet handlar om att knyta ihop och utveckla staden. Avsnittet beskriver platsen och vad man ser som viktigt för att skapa en attraktiv universitetsmiljö; kunskap, kreativitet och social hållbarhet. Ett avsnitt beskriver den bakomliggande *Visionen* med de redan nämnda värdebegreppen "kunskap", "kreativitet" och "social hållbarhet" men också "en brokig stadsdel", "en stadsdel för möten och delaktighet", "en klimatsmart stadsdel" och "en stadsdel i förändring". Övergripande vision för LinköpingsBo2016 är "Människan bygger staden" som detta uppdrag tar avstamp i. Visionen utmynnar i en beskrivning av *Tävlingsuppgiften* och vad för slags lösningar man eftersöker. *Funktioner och förutsättningar i området* upptar cirka en tredjedel av programmet. Programmet avslutas med en beskrivning av *Området och dess omgivningar* samt *Tävlingstekniska bestämmelser*. Allra sist går att läsa om *Delaktighet –idéer och inspiration* som förklarar att det kommer att hållas tre medborgardialoger. Material från dessa medborgarforum kommer att sammanfattas och publiceras offentligt och kan ses som inspiration för de tävlande.

Förutsättningar

Avsnittet *Förutsättningar* omfattar tio sidor och beskriver i delavsnitt nuläge och riktlinjer för utvecklingen. I avsnittet redovisas rubriken *Boende, arbete, lärande och möten* där precisa förutsättningar ges exempelvis vad det gäller antal bostäder, antal kvadratmeter BTA(bruttoarea) för Universitet, handel, service och kontor, behovet av utbildningslokaler samt förskoleplatser. Under rubriken *Offentliga miljöer* lyfts områden som bör studeras djupare i uppdraget. Under *Kommunikationer* ges riktlinjer för hur man tänker sig en

utveckling av kollektiv-, gång- och cykeltrafik. I stycket *Bo- och samhällsexpo 2016* förklaras att första etappen av utbyggnad av Vallastaden även kommer att vara ett utställningsområde. *Verksamheter att beakta* beskrivs, exempelvis behöver speciell hänsyn tas till laborativa miljöer med känsliga instrument. *Tekniska system* redovisar riktlinjer för energi- och fjärrvärme, eldistribution, spill- och dricksvatten, avfallshantering och dagvatten. Geotekniska förhållanden på platsen och beskrivs under rubriken *Geoteknik* och att inga kända fornlämningar finns under *Arkeologi*.

Utformning

Vilda, vänliga Vallastaden! är ett brev på insidan av första sidan fångar läsaren. Det är en beskrivande personlig text om Vallastadens själ som förmedlar energi och värme. En helsida(A4), visar en karta över uppdragsområdet samt områdets förhållande till staden och omkringliggande stadsdelar. I avsnittet om funktioner och förutsättningar ingår också tre helsidor(A4) med flygfoton för att redovisa platser, stråk och kunskapscentra.

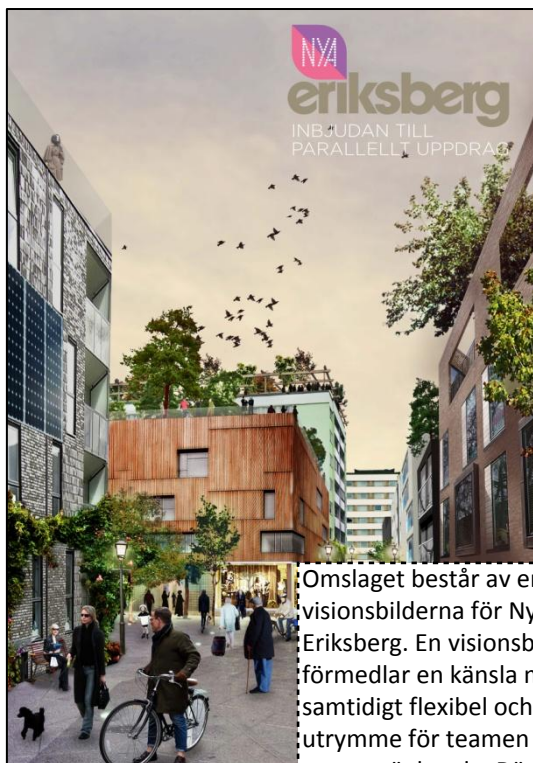
I avsnittet om *Funktioner och förutsättningar* finns frågor utkastade i marginalen, till exempel "Hemmabio, hemtjänst, hemifrån – vad är ett hem?" och "Familiens former förändras – hur påverkar det samhällsplaneringen?" Dessa frågor får läsaren att stanna upp och reflektera.

Reflektion

Vallastaden det enda av de studerade programmen som baseras på en framtagna vision. Programmet är det mest genomarbetade och ger mycket fakta och information både om rådande förutsättningar och hur man önskar att utvecklingen ska ske. Dessa beskrivningar är mycket målade och höjer ribban för arkitekterna. Genom dem blir det uppgiften mer komplicerad men ansatsen i programmet får också en starkare ton av utrymme för nytänkande, kreativitet och fantasi.

4.3 Program för parallellt uppdrag, Nya Eriksberg

I detta avsnitt redovisas överskådligt programmet för det parallella uppdraget för Nya Eriksberg. Programmet var slutprodukten av arbetet vilket i denna uppsats blir undersökt och beskrivet. Här redovisas kommentarer på struktur, innehåll och utformning utifrån skeden i arbetsprocessen. Det färdiga programmet finns i sin helhet som bilaga till detta arbete (se bilaga 2).

Omslaget består av en av visionsbilderna för Nya Eriksberg. En visionsbild förmedlar en känsla men är samtidigt flexibel och ska ge utrymme för teamen att vara nytänkande. Därför blev bildvalet till omslaget en visionsbild och inte ett fotografi.

INNEHÅLL

INBJUDAN	3
ERIKSBERG ► NYA ERIKSBERG	5
UTMANINGEN	5
EN VISIONSSTYRD PROCESS	6
VISION NYA ERIKSBERG	7
STYRANDE BEGREPP	8
UPPGIFTEN	11
FÖRUTSÄTTNINGAR & FUNKTIONER	12
UPPDRAGSBESKRIVNING	20

INBJUDAN

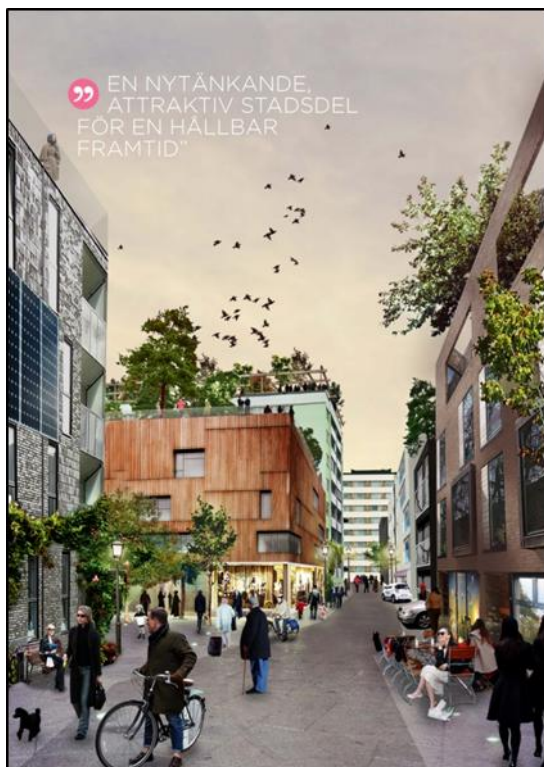
Uppsala AB inbjuder till parallellt uppdrag för Uppsalahems områden i stadsdelen Eriksberg, Uppsala.

UPSALA VÄXER

Uppsala kommun är landets fjärde största kommun med över 200 000 invånare. Uppsala befinner sig i ett expanderande skede och fram till år 2030 beräknas kommunen växa med ytterligare 40 000 nya invånare. Vi fungerande kollektivtrafik, bra stadsmiljö, bra bostäder, närhet till naturen och många kulturobjekt är några av de faktorer som gör Uppsala stad till en mycket attraktiv plats att bo på. Uppsala tillhör Stockholm-Mälardalsregionen som rymmer en tredjedel av Sveriges befolkning och området har idag landets högsta tillväxt.

Uppsala AB är kommunens ledande bostadsbolag och erbjuder ett brett utbud av boende för olika typer i livet. Vi bygger idag flest hyresrätter i Sverige och sedan starten 1946 har bolaget sålats över 20 000 bostäder till Uppsalaborna, under de senare åren med ökad byggtakt. Vår vision "Uppsalahem bidrar till ett levande Uppsala" betyder att vi arbetar för att skapa en levande stadsmiljö och bidra till att bygga en attraktiv stad som många vill bo och leva i. Vår ambition är att ta ett helhetsansvar för våra områden och agera långsiktigt. Uppsalahem är en aktiv part i Uppsalas stadsutveckling.

Strukturen i de studerade programmen var relativt lika. Alla hade en innehållsförteckning som gav läsaren en överblick och gjorde det enkelt att hitta. I samtliga program fanns även avsnittet Inledning. Programmet för Eriksberg inleds med en *Innehållsförteckning* samt ett avsnitt rubriksatt till *Inbjudan*. Inbjudan beskriver samma sak som beskrivs i en inledning det vill säga en kort bakgrund som sätter uppdraget i ett sammanhang. På detta uppslag beskrivs tillväxten i Uppsalaregionen idag.

ERIKSBERG ► NYA ERIKSBERG

För att nå en långsiktigt hållbar utveckling av Uppsala, mot bakgrund av den stora befolkningstillväxten, behöver nya bostäder tillkomma inom stadens gränser. I Eriksberg finns den möjligheten. Uppsalaens bostadsbestånd i området är i behov av modernisering och om en förnyelse sker i samband med stadsutveckling skapas helt nya möjligheter för hur de befintliga byggnaderna och marken däremellan kan utvecklas. Eriksbergsområdet har potential att bli en större, mer levande och mer tillgänglig stadsdel. Ett tillfälle finns nu att forma Eriksberg till ett bli än mer attraktivt och anpassat utifrån morgondagens önskemål och krav.

Eriksberg är redan idag en omtyckt och väl fungerande stadsdel i Uppsala. Området byggdes ut under framförallt 1960-talet utifrån då gällande stadsplaner- och arkitekturideal med en bebyggelse av karaktären "hus i park" med höga lägenheter som omgärdades av ståtliga tallar. Arbetet med att omvandla Eriksberg till Nya Eriksberg handlar i lika stor grad om att skapa en effektiv meningsnärvaro med fler bostäder som att ta tillvara på Eriksbergs kvaliteter och förstärka och komplettera dessa på ett nytänkande sätt. I Nya Eriksberg ska de som bor och verkar ges förutsättningar för att leva en hållbar livstil.

UTMANINGEN

För att nå en hållbar stadsutveckling där nytänkande och utveckling står i fokus krävs inte bara förändring med nya bostäder utan även ett helhetsgrepp tas för områdets struktur, funktion och gestaltning. Här, där färska visor och med för ett skönt helhetsgrepp kan Nya Eriksberg bli en vägvisare för andra liknande områden och städer som står inför behov av utveckling.

Uti ett att en omvandling kommer att ske i en stadsdel där det redan idag finns en stark identitet och en själ. En stor del av utmaningen är därför en stadsdelutveckling som sker varansett där dessa värden följes in, bevaras samt förstärks.

Med utgångspunkt i de höga ambitionerna att skapa ett Nya Eriksberg som består av liv och motion, ska det bli en stadsdel som välkomnar både unga och gamla, familjer och singlar, frutidsskolor och stadens skolor, företagare och studenter. Det ska vara en stadsdel för både dagens och morgondagens Eriksbergare. Alla ska känna sig hemma här!

Inledningen/Inbjudan zoomar in från Uppsala ned till Eriksberg. Här beskrivs kort Eriksberg idag och vilken riktning utvecklingen skall ta. Rubriksättningen beskriver en riktning med en pil från Eriksberg idag till Nya Eriksberg. Innehållet i texten är baserat på inläsning om området Eriksberg. Bakgrunden utmynnar i *Utmaningen* som på ett visionslikt sätt beskriver uppdraget. *Utmaningen* är en inspiration från programmet för Vallastaden.

EN VISIONSSTYRD PROCESS

Utvecklingen av Nya Eriksberg sker genom en visionsstyrd process. Processen omfattar flera steg där visionsformuleringen är den första. Arbetet med att formulera visionen har etablerat värdefulla kontakter och samarbeten samt skapat ett förtroende mellan aktörer, invånare och kommunens tjänstemän. En samverkan som är av betydelse att förvalta genom hela projektet.

VISIONFORMULERINGS HÖGEN

IDÉFORUM. Som en viktig del av den visionsstyrda stadsutvecklingen av Nya Eriksberg har medborgarna engagerats i så kallade idéforum. Vid två tillfällen har deltagarna genom samtal, föreläsningar och workshops förklarat sina kunskaper och fått komma till rätta på vad som är viktigt för Eriksberg som stadsdel och hur den fortsatta utvecklingen av framtidens Eriksberg kan se ut.

VISIONWORKSHOPS. Representanter från Uppsala kommun, Uppsala kommun samt privata aktörer har vid fyra tillfällen träffats för att i workshopform, innehållande kreativa övningar, formulera idéer och insatser om den fortsatta utvecklingen av Nya Eriksberg.

ANALYS. För att stötta visionsarbetet och underbygga visionen samt för att höja alla deltagares kunskap har analys genomförts i form av utredningar och inventeringar.

VISION NYA ERIKSBERG

Visionen för Nya Eriksberg är resultatet av det omfattande visionsarbete som bedrivits under 2012.

Seriositet och tro på visionen skapar platformen för att vilja satsa på det som kommer att forma framtidens Eriksberg. Visionen ligger till grund för fortsatt arbete och dialog i utvecklingen av Nya Eriksberg. Dess roll är också att vara styrande för gestaltningen av Eriksberg – från detalj till helhet, som riktning och inspiration.

VISION

"Framtidens Eriksberg ska vara den mest spännande och attraktiva stadsdelen i Uppsala – en sammanhållen, variationsrik och blandad stadsdel med olika typer av bostäder och upplåtelseformer.

Det ska vara en stadsdel som utformas till ett samspel mellan befintliga och nybyggda värden – en stadsdel som samspelar med invånarna och övriga områden i Uppsala.

Genom en utveckling som präglas av nytänkande och hållbarhet ska Eriksberg vidareutvecklas med ett helt nytt utbud av bostäder, handel och service i en blandning som gör att stadsdelen lever hela dygnet – ett område som fokuserar på det sociala livet mellan husen."

Avsnittet *En visionsstyrd process* beskriver visionsarbetet som föregått det parallella uppdraget. Detta finns ej med i något av referensprogrammen, men var ett förslag som kom upp vid återkoppling i samverkansgruppen. Det sätter det parallella uppdraget in i ett sammanhang och beskriver hur visionen ska genomsyra förslaget samt förvaltar visionen vidare genom projektet.

Med utgångspunkt ur visionen för Nya Erikberg ska gestaltningen av programområdet genomsyras av följande styrande begrepp:

KLIMATIMART & HÄLLBART

Uppsala stads- och Uppsala kommun har högt ställt målbildningar för Nya Eriksberg. I Nya Eriksberg ska de som bor och verkar ge förutsättningar för att leva en hållbar livsstil och stadsdelens ska vara klimatanpassad. Här är en utvärdering av vilka främjande i Eriksbergs karaktär väga vara nytänkande genom hela processen och skapa en främjande stadsdel för en hållbar framtid: socialt, miljömässigt och ekonomiskt.

I Nya Eriksberg ska bostadsbyggandet präglas av en social sammanhållning över tid och generationer. Stadsdelen ska vara ekonomiskt hållbar där efterfrågan på olika typer av bostadsformer, service och verksamheter möts av ett lämpligt utbud. "Allt" ska finnas tillgängligt inom gång- och cykelavstånd i stadsdelen.

För att stadsdelen ska utvecklas på ett miljö-
mässigt hållbart sätt, ska en förtätning ske med
stadsmässig struktur i samspel med den gröna
utemiljön. I Nya Eriksberg ska man leva närm-
re varandra men med närhet till naturen.

Nyttänkande miljölösningar ska skapa en ambibios grön identitet i Nya Erikstberg och gröna tekniska system ska arbetas in

Synliga detaljer i hur man löser detta kan öka medvetenheten och bidra till hälso- och säkerhetsförbättring i området samt ge en ytterligare dimension åt liv och rörelse i uterumslivet.

DEN GRÖNA IDENTITETEN

Eriksberg upplevs idag som ett grönt område där utvecklingen är planerad med karaktär av "hus i park". För att Eriksberg ska kunna växa och utvecklas på rätt sätt ska grönytor, parker och andra offentliga platser med stora visuella kvaliteter bevaras och vidareutvecklas för att förstärka känslan av kontinuitet, tillhörighet och historia.

Nya Eriksgården ska ta tillvara platsens unika kvaliteter med sitt strategiska läge mitt emellan innerstaden och de två naturreservaten Stadsdägen och Håglunda-västen. I Nya Eriksgården ska man kunna kombinera ett socialt stadsliv med rekreation i en grön miljö. Med odlingar på balkonger, trädgårdar och terrasser skapas både ett visuellt, socialt och hållbart värd. "Harodati" ska bli ett känt begrepp för stadsdelen.

LIV & NOTESPLATSER

För att kunna se ett område som sunder av liv är nödvändigt att fundera på hur behoven skiftar genom livet men också se de behov som föräns människor oavsett ålder. Behovet av gemenskap, delaktighet, trygghet och välbefinnande uttrycks på konstanta behov. För sättningsarna för ett tillgodosett dem per olika beroende på livssituation och tidpunkt i livet.

Det är en utmaning att utföra detta slags mätplatser av olika slag, både inomhus och utomhus, kommersiellt drivna och helt fria. Mätplatser där alla i området kan känna sig välkomna. Mätplatser som skapar förutsättningar för liv och rörelse i området under dygnet, alla vägar, tenniser.

tätning. I framtidens E:
olika kärskär, allt från
kommerciell kärskär t.
stråk. Gabuverskär b.
sammanköllen stedsd
och variation i upplev
rummet.

Fåa kopplingar binder
skapar genomtänkta
till stjärn och platser. De
och skapar gods föruts
kultur, kaffer och redut
möjligt, och självst för
ha sitt kontor, för cykel
verkstad och för blom
affär. I framtiden Enk
att bli ett välkänt begrä

VARIATION

Värmland är en central punkt för att skapa en attraktiv stadsdel i Hysa Enkelsberg. Den karaktäriseras exempelvis i olika färger, material, hus typer och lägenhetstyper. De olika höjderna inom bostadskvarteren kan ge goda förutsättningar för att använda takytan för olika ändamål. Här ska man kunna umgås, odla, sola eller bara vara.

Blandningen av upplätsbetor och exploateringsgrader kommer också att bidra till en mer varierad stadsmiljö. Den förnyelse och förändring som ska ske i delar av det befintliga fastighetsbeståndet ska bidra till karaktären av området och hjälpa till att ge flera nya värden. De boende i området ska

Flera värdeord från programgruppens första workshopmöte finns med i den beskrivande texten under avsnittet *Styrande begrepp* såsom; nytänkande, dagbefolkning, härodlat, härservice, kreativa mötesplatser, gatuliv, takliv, konnektivitet inom stadsdelen och till andra stadsdelar, framtidens teknik, klimatsmart. Bilderna ska spegla en känsla av de styrande begreppen som programgruppen ville förmedla i uppdraget. Det var exempelvis viktigt att ha med bilder på människor för att ge en känsla av liv och rörelse.

Uppgiften är att redovisa ett koncept för Uppsalahems område i Nya Eriksberg med en tydlig och konsekvent genomförbar idé.

Området ska ges en genomtänkt och attraktiv förtätad stadsstruktur som passar in i Eriksbergs helhet samt redovisa tydliga kopplingar till omgivningen. Konceptiden ska förena historia och framtid och det är en utmaning att väl förankra i Eriksbergs karaktär våga vara nytänkande och skapa en framtidssänsig stadsför en hållbar framtid.

Förslaget ska illustrera områdets markanvändning med nya och befintliga byggnader och utomhusmiljö samt placering och dimensionering av dessa. En visuell redovisning av byggnadstypologier samt utformning av det offentliga rummet ingår i uppgiften. Sina Erikssons vision och uppdragsområdets styrande begrepp skall motiveras genom principbilder och illustrationer. Förslaget ska kunna ligga som grund för fortsatt arbete i form av kommunalt detaljplaneprogram eller masterplan.

Det styrande begreppet
Variation förmedlas här i
avseende på bebyggelsens
utformning

Uppgiften beskrivs med text och flygfoto. Inspiration hur denna visas med området markerat i ett flygfoto är hämtat från referensprogrammen Varvsstaden och Vallastaden. Kärnområdet är markerat med en transparent rosa yta. Influensområdet definieras som en ellips. Ellipsen ger en flexibilitet för frågeställningar som kan kräva olika geografiska områden att förhålla sig till, exempelvis trafik.

Liksom i de studerade programmen utgör avsnittet *Förutsättningar & funktioner* den största delen av programmet.

FÖRUTSÄTTNINGAR & FUNKTIONER

Eriksberg ligger 3 km sydväst om innerstaden. Stadsdelen omsluts till stor del av de två naturreservaten Stadsskogen och Hågdalen-Nåsten. Området har goda kommunikationer in till centrala Uppsala och det tar bara 15 minuter med cykel eller 10 minuter med buss in till Resecentrum. Eriksberg är ett populärt område, med en blandad befolkning och gott nykta. I stadsdelen bor idag omkring 7 000 invånare. Efterfrågan på bostäder i området är stor bland Uppsalahems kunder och i dagsläget är beräknad kvid 6-8 år.

ÖVERSIKTSPLAN 2010

I Uppsalas kommun Översiktsplan 2010 redovisas hur den byggda miljön ska utvecklas samt hur allmänna resor, info och värdnader ska beaktas vid beslut som gäller planering, byggande och naturvård.

Planen beskriver hur staden väser inåt och utvecklas mot en stad med mer inrestadskarakter, inom stadsdelen Rindås försändringar ska i riktning mot intensifiera markanvändning. Kompletteringar med bostäder och lokaler kombineras med utredning och förbättring av transporttytten, rekreationsområden, parker, offentliga rum och naturområden.

Vidare tydliggörs hur öklara mellanrum ska utvecklas mot kvalitativa stadrum med rekreativa och sociala funktioner. Mer för rekreativt område neder veras vid utbyggnad av nya områden och befintliga parker och naturområden utvecklas. Befintliga grönområden sammanlänkas bättre och högre krav ställs på innehåll, utformning och skötsel.

ERIKSBERG HISTORIA

Stadsdelens bebyggelsehistoria sträcker sig tillbaka till 1900-talet då de första småhusen i utbyggnaden kom till Eriksbergsområdet. Det var främst arbetare vid Eriksbergsområdet som fick möjlighet att bygga sina egna bostäder. Området kompletterades med radhus och bostadshus, östern mot Norbyvägen under 40-talet. 1952 presenterade stadsdelen för Eriksberg. I början av 60-talet byggdes området ut ytterligare och blev det första höghusområdet i Uppsala med de bostadshusen 7-8 våningshusen som kvarteret Moränen.

STADSDELARNAS INTELL

Eriksberg ligger med gång- och cykelväg till de kringliggande stadsdelarna. I väster ligger Håga, en stadsdel med Wärdby- och Hågaområdet. På Håga utgår flera stigar, stigar och värdbyvägar ut i Hågaområdet och naturreservat.

Till den beskrivande texten av området tydliggörs detta på ett ortofoto med markerade funktioner samt avstånd från stadsdelens centrum. Naturreservaten Stadsskogen och Hågdalen-Nåsten är markerat med transparent grönt och tydliggörs hur stadsdelen omringas av natur.

Från startmötet med samverkansgruppen tog vi beslut om att lyfta förutsättningar såsom *Översiktsplan 2010*, *Anslutning till väg 55* samt *planerad byggnation i området*. Övriga förutsättningar är valda utifrån Eriksberg som område baserat på ett urval från de förutsättningar som finns i referensprogrammen.

Norut ligger Eriksberg där det ursprungligen låg ett bruk för tegel- och keramikverksamhet. I de gamla fabriksbyggnaderna finns idag bland annat en friskvårdsanläggning och några mindre verksamheter. Genom stadsdelens i öster till Åsedaområdet. Söder om Eriksberg ligger trädgårdsstaden Norby, dominerad av villabyggnader. Ytterligare söderut ligger nya Gottsunda centrum med ett brett utbud av butiker och service. Sydost om Eriksberg pågår utbyggnad av det nya bostadsområdet Roserød.

De flesta av Uppsalas Universitets campusområden ligger inom en 2,5 km radie från Eriksberg. I nordost ligger Rindås, östern ligger Uppsalas Science Park, Biomedicinska Centrum och Hågdalen-Nåsten campus. I öst, drygt 3 km från Eriksberg, ligger Uppsalas Lärarutbildningsuniversitet.

BEBYGGELSE I ERIKSBERG

Eriksberg karakteriseras idag av en blandning av bebyggelse och naturområden. Det totala lägenhetsantalet i Eriksberg uppgår till 3 900 varav drygt 2 000 är hyresrätter. När en hantel av alla lägenheter består av 2 rum och kök.

Bebyggelsen är tydligt uppdelad i olika delområden där varje segment har sin egen bostadstyp och homogena arkitektur, som speglar den tidens sociala ambitioner och byggnadstekniska möjligheter. Detta bidrar till ett område idag upplevs som fragmenterat.

Uppsalahem har varit den dominerande byggharen i området och innehar idag 1 287 lägenheter, samt 15 lokaler. Uppsalahems senaste byggnation i området togs om 2004 genom projektet "Nya" Tälstenen. Uppsalahems övriga kvarter i området är Harmon, Källstaden, Moränen, Tälstenen samt Blåstaden. Det äldre beståndet behöver inom en nära framtid förnyas och kommer att vara en del i Nya Eriksbergs framtid. Förnyelsen ger möjlighet till ombyggnation och tillbyggnation för att bättre passa in i morgondagens struktur.

Nya Eriksberg ska ges nyfärdade innovativa byggnadsstilar som vävs in så att de idag existerande bostadstyperna sammanfogas. Det ska bidra till en mer sammanhållen stadsdel.

I Nya Eriksberg är bebyggelsen varierad. Uppdelningsformer ska blandas och inte kunna skapas utifrån. Variation kan också ses på kvartersnivå där exempelvis flerbostadshus, radhus och flerbostäder kan samspela. Huset ska harmoniseras med gatan och skapa nyfärdhet och forma ett varierat, gatum och botten- yttre som ska ligga i linje med områdena för att optimera både upplevelse och funktion.

PLANERAD BYGGNATION I OMÅRDET

För skogsområdet mellan Harmonvägen och Blåstaden är en ny detaljplan under framtagande. Planen syftar till att möjliggöra byggnation i form av ett flerbostadshus utmed Norbyvägen i fem våningar samt fyra stycken punkthus i åtta våningar. Marken ägs av kommunen och är markerat till Blåstaden. Se karta 1.11.

En explorationsförberedande studie pågår för markområdet som avgränsas av Storgångsvägen, Grannvägen och Eriksbergsvägen och som väder ut mot Eriksbergsdelen.

”VARJE OMÅRDE HAR SIN EGEN BOSTADSTYP OCH HOMOGENA ARKITEKTUR”

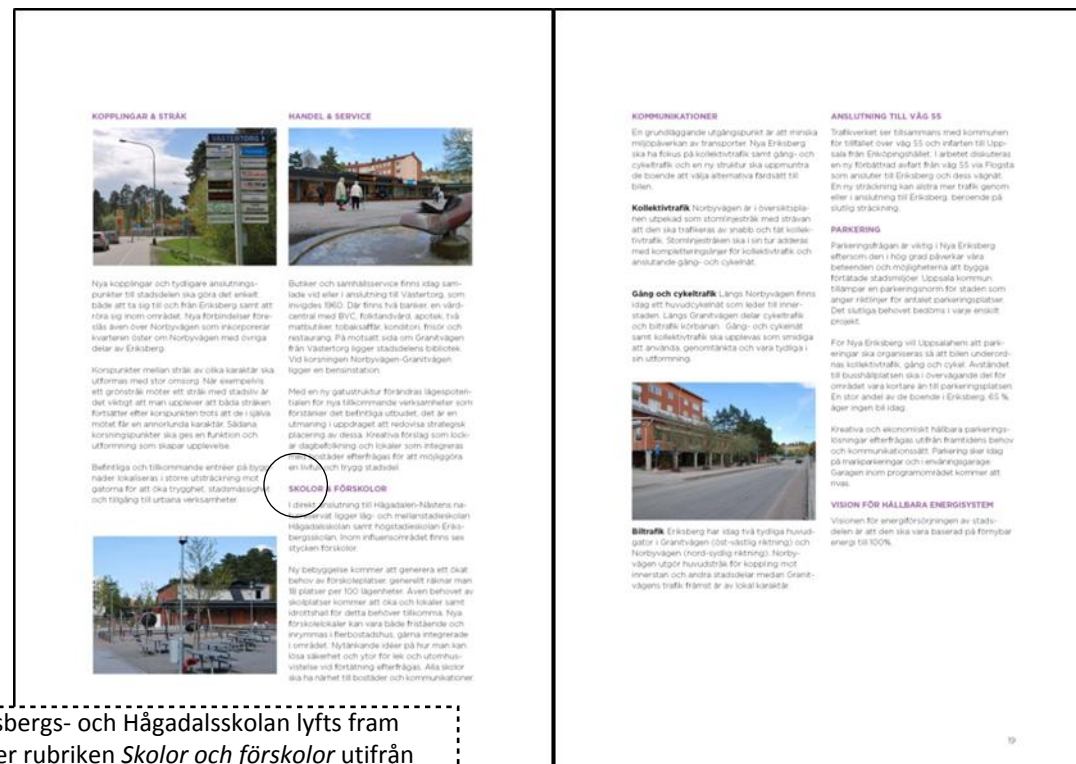
Innehållet i texten är baserat på instuderat material om Eriksberg.

Förutsättningen *Bebyggelse i Eriksberg* beskrivs utöver text även grafiskt för att tydliggöra de olika områdena inom Eriksberg och deras olika arkitektur.

Enda undantaget är fotot av en målad gata som signalerar programmets riktlinje angående trafikhierarkin. Den är baserad på Uppsalahems vision för miljö- och energi för Nya Eriksberg som innebär att de som bor och verkar i stadsdelen ska ges grundförutsättningar för att leva en hållbar livsstil.

Fortsatta beskrivningar av **Förutsättningar & funktioner** Bilderna i detta avsnitt är beskrivande för Eriksberg idag.

Eriksbergs- och Hågdalsskolan lyfts fram under rubriken **Skolor och förskolor** utifrån synpunkter på samverkansmöte nr 4.

UPPDRAGSBESKRIVNING

Det parallella uppdraget är ett tidigt steg i en lång planeringsprocess. Dess syfte är att belysa hur en strukturplan för Uppsallars område i Nya Erikobergs kommun kan utvecklas i enlighet med den vision och det styrande begrepp, samt de förutskattningar som presenteras i detta program. Förslaget ska kunna ligga som grund för fortsatt arbete i form av kommunalt detaljplaneringsprogram eller masterplan.

FORMER FÖR ARBETET

Det parallella uppdraget kommer att bedrivas i dialogform med två individuella avdelningar per team. Uppdraget avslutas med en slutmönstern och redovisning.

DELTAGARE

Följande team är inbjudna:

- EG Architects
- Kjellander & Sjöberg Arkitektkontor
- Nyrens Arkitektkontor
- Strategisk Arkitektur
- Tengbomgruppen

STYVGRUPP

En stor stöd för dialogen med förslagsställarna och utvärderare arbetssättet kommer beaktas att knyta en styrgrupp till processen.

Peter Nordgren, Styrelseordförande, Uppsallars AB

Susanne Eriksson, 2:e Vice ordförande, Uppsallars AB

Mikael Rådeberg, VD, Uppsallars AB

Lars-Gunnar Sjöb, Styrelse, Uppsallars AB

PROGRAMPÅHANDLINGAR

1. **Detaljerat program**
[http://www.uppsalla.se/Programplanering/Programplanering.htm](#)
2. **Grundskissa (sd UPP-1000)**
[http://www.uppsalla.se/Programplanering/Programplanering.htm](#)
3. **Översiktplan 2010 för Uppsalla kommun**
[http://www.uppsalla.se/Programplanering/Programplanering.htm](#)
4. **Uppsalla Cykelkarte**
[http://www.uppsalla.se/Programplanering/Programplanering.htm](#)
5. **Kollektivtrafik**
[http://www.uppsalla.se/Programplanering/Programplanering.htm](#)
6. **Uppsalla kommuns interaktiva karta**
[http://www.uppsalla.se/Programplanering/Programplanering.htm](#)
7. **Sociotopikarta**
[http://www.uppsalla.se/Programplanering/Programplanering.htm](#)
8. **Parkeringsskema för Uppsalla kommun**
[http://www.uppsalla.se/Programplanering/Programplanering.htm](#)
9. **Naturreservatöversikt**
[http://www.uppsalla.se/Programplanering/Programplanering.htm](#)

```
graph TD; A[UTLÅTANDE] --> B[KRITERIER UTAN INBÖRDES RANGORDNING]; B --> C[ÄGANDERÄTT, UPPHÖVSRÄTT OCH NYTTJÄNDERÄTT]; C --> D[FRÅGOR]; C --> E[ANSVARS]; D --> F[FÖRSLAG]; E --> F;
```

UTLÅTANDE
Utlåtande av förslagen görs inom styrgruppen. Kompletterande utvärderingar kan komma att meddelas i utvärderingen om behov anses föreligga. Förslagen från det parallella uppdraget kommer att presenteras på projektets följande samråd med en utbildning i Erikberg sammanträde till de berörda.

KRITERIER UTAN INBÖRDES RANGORDNING:
Byggnads- och bordskapskriterier, gestaltning, utseende och utrustning.
Kommunikativitet
Hållbarhet
Funktionalitet
Genomförbarhet
Flexibilitet
Nyttjarkänsla
Nyttjarskivitet

ÄGANDERÄTT, UPPHÖVSRÄTT OCH NYTTJÄNDERÄTT
Uppsala universitet förbehåller sig rätten att använda inlämnat material i fortsatta arbeten. Uppsala universitet förbehåller sig inte att tilldelas något av de deltagande kontoren fortsatt uppdrag.
Uppsala universitet förbehåller sig rätten att använda sig av idéer från samtliga inlämnade förslag för att utveckla olika lösningar i det fortsatta arbetet.

FRÅGOR
Förslag ska lämnas skriftligen via mail till: christina.karlsson@uppsala.se eller andreas.karlsson@uppsala.se.

ANSVARS
Som ansvare för uppdraget utgår 250 t kr i kostnader för inlämnat material skall ha godkänts i enlighet med redovisningsprinciperna, av styrgruppen med utvärdering där. Ansvaret erhålls mot faktura ställd till Uppsala universitet.

FÖRSLAG
Förslagen ska lämnas skriftligen via mail till: christina.karlsson@uppsala.se eller andreas.karlsson@uppsala.se.

FÖRSLAG
Förslagen ska lämnas skriftligen via mail till: christina.karlsson@uppsala.se eller andreas.karlsson@uppsala.se.

.....

- Volymrisks med förslag: inplanterat i tillståndshälsat ortofoto
- 2 i perspektiv över välfärd stadium
- Konstant beaktning av hur målet med ett konstantant och hälsat område uppfylls med förslag på flyttande miljöplanens förslag (bort och konceptuell)
- En uppsättning av antalet bilder samt flyttande miljöprogrammet såsom redovisning

PRESENTATION

Material presenteras på sida 5 i A3-format (omkring 3 omgångar). Därutöver levereras material i PDF-format (i A1- och A3-format) samt 3 omgångar enkelt bundna i löpande A3-format.

Vid varje anpassning sås processen som lett fram till formatet redovisat, vilket förklarar förklarande och utvärdering av detta. Detta betyder endast flyttande miljöplanens samt mycket kort förklarande text. Överlämnas tillsammans med övriga handlingar.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. At the top left corner, the letters "GAR" are printed in a bold, black, sans-serif font. The paper is set against a solid black background.

6 Diskussion

Arbetet med att ta fram programmet för det parallella uppdraget för Nya Eriksberg, har beskrivits som ett skissande som startade i en skrivprocess på en struktur och där en kontinuerlig värdering av innehåll lett fram till en färdig programhandling. De svårigheter som funnits i fråga om urval var till exempel vilka begränsningar, det vill säga givna förutsättningar, programmet skulle innehålla. Det var en utmaning att hitta en balans mellan att ge mesta möjliga utrymme för kreativitet hos arkitektteamen och samtidigt ge sådana ramar så att idéerna blir genomförbara. Jag har vid flera tillfällen under min arbetsprocess gått tillbaka till referensprogrammen, för att hitta lösningar, få inspiration och påminna mig om strukturer. Programmet för det parallella uppdraget för Nya Eriksberg kom till slut att omfatta totalt 24 sidor vilket tycks vara ungefär som andra liknande program.

De tre program jag studerade hade alla sin egen prägel, men strukturen på dem var relativt lika. Till strukturen i programmet för Nya Eriksberg utgick jag ifrån den och valde nedanstående rubriksättning att arbeta efter;

- Innehåll
- Inbjudan (Inledning)
- Eriksberg > Nya Eriksberg
- Utmaningen
- En visionsstyrd process
- Vision Nya Eriksberg
- Styrande begrepp
- Uppgiften (Uppdragsområdet)
- Funktioner & förutsättningar
- Uppdragsbeskrivning

Jag valde att lägga *Innehållsförteckningen* på insidan av programmet för att läsaren snabbt skulle hitta rätt. Inbjudan med en *Inledning* till uppgiften går över i en introduktion till hur utvecklingen ska ske från *Eriksberg > Nya Eriksberg* och utmynnar i *Utmaningen*. Vallastaden var det enda program som baserades på en framarbetad vision, liksom programmet för Nya Eriksberg, och man hade valt att kort beskriva denna i sist i programmet. Jag valde att lyfta in *En visionsstyrd process* samt den framtagna *Visionen*, som det fortsatta arbetet ska grundas på, i inledningen på programmet. Min tanke var att avsnittet *Styrande begrepp* skulle förmedla de värderingar programgruppen ville få med in i uppgiften och som skulle genomsyra gestaltningen av området. Gruppen hade från börja bestämt att inte jobba med för många olika begrepp för att behålla skärpan i uppgiften. Det tog lång tid och flera möte innan gruppen landade i följande utvalda styrande begrepp från de värderingar som fanns beskrivna i visionsmaterialet;

- Klimatsmart & hållbart
- Den gröna identiteten
- Liv & mötesplatser
- Kopplingar & stråk
- Variation

På samma sätt som i de studerade programmen utgjorde avsnittet om *Funktioner & förutsättningar* den största delen av programmet. Förutsättningarna i programförebilderna lämnade mycket utrymme för åt vilket håll utvecklingen skulle ske. Vilket ju är en av anledningarna till att man arrangerar ett parallellt uppdrag; att få en genomlysning av ett projekt och fånga upp olika möjligheter. Innan jag påbörjade det här arbetet trodde jag att ett program skulle vara mer styrande till sin karaktär. Valet av vilka förutsättningar som redovisas i respektive program beror mycket på vilken typ av område uppdraget avser. En redogörelse av förutsättningarna genom en kort beskrivande text om nuläget och en fortsättning som beskriver riktlinjer för den tänkta utvecklingen för

en förutsättning/funktion i taget användes i samtliga program. Detta är ett bra sätt att få flöde i texten och läsaren behöver inte hoppa mellan olika stycken i programmet och jag använde mig av det i programmet för Nya Eriksberg. Valet av de förutsättningar som jag beskrev i programmet för Nya Eriksberg grundar sig alltså på vilken typ av område Eriksberg är. Genom att fördjupa mig i kommunens översiktsplan fick jag grundstommen till programmet när det gäller riktlinjer för den tänkta utvecklingen. Att jag studerat översiktsplanen förenklade också mötesdialogen med kommunen under arbetsprocessens gång. Avsnittet kom till slut att omfatta åtta sidor.

De förutsättningar och funktioner som beskrevs var;

- Översiktsplan 2010
- Eriksbergs historia
- Stadsdelarna intill
- Bebyggelse i Eriksberg
- Planerad byggnation i området
- Utomhusmiljöer
- Idrott, aktivitet & friluftsliv
- Gatunät
- Kopplingar & stråk
- Handel & service
- Skolor & förskolor
- Kommunikationer
- Anslutning till väg 55
- Parkering
- Vision för hållbara energisystem

I efterhand hade jag gärna haft med fler förutsättningar i programmet för att uppnå en högre nivå i de tekniska beskrivningarna och på så vis ge de medverkande teamen ännu tydligare ramar. Exempelvis hade jag gärna haft med förutsättningar för *Ledningar, Störningar/Buller* samt *Geoteknik* i området.

Jag upplevde att känslan och stämningen i de studerade programmen, i både text och bilder, visade vad beställaren efterfrågade för lösning på uppdraget. Programmet för Vallastaden utmärkte sig extra mycket med avseende på detta. Det var viktigt för mig att vara genomtänkt i valet av bilder för programmet till Nya Eriksberg. På programmets framsida samt i inledningen valde jag att lägga in visionsbilden som togs fram under visionsarbetet. I avsnittet om de styrande begreppen valde jag inspirationsbilder och i avsnittet om förutsättningar och funktioner egna fotografier från Eriksberg idag.

Jag har också reflekterat över det kartmaterial som använts i de olika programmen. Ett flygfoto är lämpligt för att markera ett område då en linje blir tydligare mot ett foto än mot en karta som redan innehåller många linjeelement. Kartor är bra att använda för att beskriva exempelvis samband, stråk, kopplingar, infrastruktur och avstånd. Till programmet för Nya Eriksberg valde jag att använda två flygfoton, ett som visar Eriksbergs läge i förhållande till övriga stadsdelar och funktioner samt ett som visar det avgränsade markområdet för uppdraget. En schematisk karta över Eriksberg visar också hur varje område inom Eriksberg har sin egen bostadstyp och homogena arkitektur.

För att göra en bättre och mer objektiv reflektion angående mitt arbete, hade en möjlighet varit att utvidga arbetet till att även omfatta en utvärdering av mitt program. Utvärderingen hade kunnat ske med hjälp av synpunkter från de medverkande teamen, genom en intervju eller en enkät. Med teamens samlade erfarenhet av att arbeta efter programuppdrag hade det varit intressant att få återkoppling på mitt arbete ifrån dem. Min analys av andra program hade också kunnat omfatta fler än de tre jag valde ut. Men i båda fallen tillät inte tidsplanen detta.

6.1 Råd för att ta fram ett program för parallellt uppdrag

Det finns naturligtvis olika sätt att ta fram ett program för ett parallellt uppdrag och det jag har undersökt och beskrivit i detta arbete är ett. Ett annat sätt skulle kunna vara att skaffa en mentor med erfarenhet av att författa program av detta slag eller att genomföra intervjuer med projektledare/författare till andra program. Med andra resurser hade också författargruppen kunnat bestå av flera kompetenser. Med programmet för Vallastaden, som jag upplever som mycket gediget och väl genomarbetat, arbetade exempelvis ett arbetslag på totalt 26 personer. Förmodligen har arbetet med att ta fram programmet för Vallastaden sett mycket annorlunda ut än mitt arbete.

Det är också en fråga om resurser när det handlar om hur mycket tid som finns till förfogande att ta fram programmet. Mängden inläsningsmaterial hade exempelvis kunnat utvidgas men fick anses tillräckligt i förhållande till tiden som fanns till förfogande.

De viktigaste råden som jag vill ge till den som ska författa ett program för ett parallellt uppdrag är att;

- ✓ upprätta en tidplan.
- ✓ skapa en intern programgrupp med blandad kompetens.
- ✓ skapa en samverkansgrupp med deltagare från berörda aktörer.
- ✓ planera in möten i god tid för att få kontinuitet. Cirka 1 gång per månad är ett lagom intervall både för möten i programgrupp och samverkansgrupp. Ju fler aktörer desto längre framförhållning.
- ✓ om du saknar erfarenhet, ta gärna kontakt med en mentor med erfarenhet av att ta fram ett program för ett parallellt uppdrag.
- ✓ söka efter program med likvärdiga uppdrag för inspiration och kunskapsinhämtning.
- ✓ påbörja en bildinsamling tidigt i processen. Kom ihåg att be om rättigheterna att använda andras bilder. Fotografera själv när du besöker uppdragsområdet.
- ✓ be om en återkoppling på programmet från de medverkande teamen vid den första avstämningen om du vill få återkoppling på ditt arbete för att utvecklas som programförfattare.

6.2 Reflektioner

Flera nya frågeställningar som handlar om landskapsplanering har kommit till mig under arbetets gång, främst när jag funderat på hur vi skapar en hållbar stadsdel, då detta var ett kriterium i det parallella uppdraget för Nya Eriksberg. Hur ska exempelvis mark- och bebyggelse utformas för att maximera kollektivtrafikutnyttjandet? Och på vilket sätt kan vatten- och biotopgestaltning bidra till ett områdes gestaltning?

Det här arbetet har också fått mig att inse att hållbarheten inte är något slutresultat utan en inriktning av det ständigt pågående bygget av staden. Det viktiga är att det finns en gemensam färdriktning för att uppnå hållbarhet. Planeringen för en hållbar stad behöver gå på tvärs mellan olika yrkeskategorier och det krävs ännu bättre samverkansformer mellan till exempel energi, miljö, trafik, fysisk planering, sociala frågor och ekonomiska frågor där vi gemensamt kan hitta nya lösningar. Det kan handla om att hitta samutnyttjande av mark och lokaler eller gemensamma investeringar i nya miljösmarta avfallshanteringssystem.

Utöver hållbarhet var uppdraget för Nya Eriksberg att skapa en attraktiv stadsdel. Kandidatarbetet av Palmgren (2011) intresserade mig då det var ett relativt nyskrivet arbete samt att det hade en specifik frågeställning för Eriksberg. Hänsyn får dock tas till att arbetet endast motsvarade en halv termins studier. Attraktiva boendemiljöer är ett ämne jag gärna skulle fördjupa mig ytterligare i. Hur ska vi planera för att skapa attraktiva stadsdelar över tid så att det som är attraktivt idag även är attraktivt imorgon och hållbarhet skapas? Varför blir en plats attraktivare än en annan? Spacescapes modell för stadskvaliteter för att skapa attraktiva boendemiljöer är en intressant ansats till detta ämne. Jag har utifrån ett Uppsalaperspektiv reflekterat över dessa stadskvaliteter och hur de skulle kunna implementeras i nya Eriksberg för att uppnå en hållbar och attraktiv stadsdel. Spacescapes metod är dock utformad för städer med spårtrafik, vilket Uppsala inte har idag men kanske i en framtid.

Kommunens medverkan i projektet den Goda Staden som bland annat utmynnade i en idébank om funktionsblandade stadskvarter, upplever jag att man anammat inom Uppsala. På möten med kommunen och i andra nybyggnationsprojekt kom ofta önskemålet upp att planera för verksamheter i gatuplan(BVG) med syftet att skapa mer attraktiva, lönsamma och levande stråk i bostadsområden. Det är ett av vår tids stadsplaneringsverktyg.

Genom det här arbetet har jag lärt mig mycket om processen att ta fram ett program för parallellt uppdrag. När jag jobbat med projektet har jag också knutit flera nya kontakter som är början till ett nätverk som jag säkert kommer att ha stor nytta av i framtiden. Det blev också tydligt för mig hur viktigt det är med en fungerande kommunikation i planeringsprocessen. Då styr alla åt samma håll och projektet blir mer lättarbetat. Öppenhet och transparens i projektet tycks vara nödvändigt för att i slutändan nå så högt uppsatta visioner, som med Nya Eriksberg.

7 Referenser

- Brf Västertorg (2011). *Årsredovisning 2011*. Uppsala: Bostadsrättsföreningen Västertorg.
<http://brf.sbc.se/UserFiles/2530/File/Arsstamma/Arsredovisning2011.pdf> [2013-10-24]
- Glaeser, E., Kolko, J., & Saiz, A. (2001) *Consumer city*. Journal of Economic Geography, nr 1.
http://geography.huji.ac.il/.upload/Mamrim_ggironit/6.pdf [2013-10-24]
- Miljödepartementet (2012). *Hållbar utveckling*.
<http://www.regeringen.se/sb/d/1591> [2013-08-27]
- Miljödepartementet (2013). *Historik och bakgrund*.
<http://www.regeringen.se/sb/d/1591/a/184920> [2013-08-27]
- Nordstrand, U.(2008) *Byggprocessen*. Stockholm: Liber.
- Palmgren, F. (2012) *Attraktiva boendemiljöer – En studie om Generation Y:s boendepreferenser*. Kandidatuppsats, Kulturgeografiska institutionen. Uppsala: Uppsala Universitet
- Report of the World Commission on Environment and Development: *Our Common Future* (1987).
<http://www.un-documents.net/our-common-future.pdf> [2013-08-27]
- Spacescape (2011). *Värdering av stadskvaliteter*.
http://www.spacescape.se/send/PM_Stadskvaliteter.pdf [2013-10-24]
- Sveriges Arkitekter (2013). *Arkitekttävlingar och parallella uppdrag*.
<http://www.arkitekt.se/s63477> [2013-11-05]
- Sweden Green Building Council (2013) *Breeam-SE*.
<http://www.sgbc.se/certifieringssystem/breeam> [2013-08-27]
- Trafikverket (2010). *Funktionsblandade stadskvarter – En idébank för politiker, planerare, fastighetsägare och byggare*. http://publikationswebbutik.vv.se/upload/6074/2010_087_funktionsblandade_stadskvarter_.pdf [2013-10-24]
- Uppsalahem (2013). *Nya Eriksberg*.
<http://www.nyaeriksberg.se/> [2013-08-27]
- Uppsalahem (2012). *Årsredovisning 2012*. Uppsala: Uppsalahem.
- Uppsala kommun (2010). *Översiktsplan 2010*. Uppsala: Uppsala kommun.
- Uppsala kommun (2013). *Kartverktyg*.
<http://kartan.uppsala.se/> [2013-11-05]
- Uppsala kommun (2012). *Områdesfakta Eriksberg*.
http://www.uppsala.se/Upload/Dokumentarkiv/Extern/Dokument/Om_kommunen/Omradesfakta/Eriksberg.pdf [2013-11-05]

7.1 Opublicerat material

- Billstam, A. (2013). *Nya Eriksberg -Inbjudan till Parallellt uppdrag*. Uppsala: Uppsalahem.
- Eriksson, T. (2013). Föreläsning. [2013-04-23]
- Strategisk Arkitektur (2012). *Nya Eriksberg Visionsmanual*. Uppsala: Uppsalahem.

Uppsalahem (2012). *Visionspresentation miljö- och energi*. Uppsala: Uppsalahem.

7.2 Figurer

Fig. 1 Uppsala kommun (2008). *Ortofoto(bakgrund). Flygfoto över Uppsala där Eriksberg är markerat*. [Fotografi].

Fig. 2. Uppsala kommun (2010) *Utvecklingsområden med stråk och kärnkaraktär ur översiktsplanen*. [Figur].

Fig. 3. Uppsalahem (2012). *Workshop med berörda aktörer*. [Fotografi].

Fig. 4. Uppsalahem (2012). *Idéforum med de boende*. [Fotografi].

Fig. 5. Uppsalahem (2012). *Kreativitet vid workshop*. [Fotografi].

Fig. 6. Uppsalahem (2012). *Visionsbild*. [Collage].

Fig. 7. Carlsson, H. (1975). *Skivhus i kvarteren Moränen och Marmorn, Eriksberg, Uppsala* [Fotografi].
http://www.digitaltmuseum.se/things/skivhus-i-kvarteren-mornen-och-marmorn/S-UM/DIG011534?owner_filter=SUM&search_type=continue&query=eriksberg&js=1&search_context=1&count=465&pos=2 [2013-10-23]

Fig. 8. Billstam, A. (2013) *Kvarteret Moränen idag*. [Fotografi].

Fig. 9. Uppsala kommun (2008). *Ortofoto(bakgrund). Eriksberg förhållande och avstånd till de omkringliggande stadsdelarna*. [Fotografi].

Fig. 10. Uppsala kommun (2008). *Ortofoto(bakgrund). Uppdragsområdet för det parallella uppdraget för Nya Eriksberg*. [Fotografi].

Fig. 11. Uppsalahem (2012). *SWOT-analysen i samband med workshopen*. [Fotografi].

Fig. 12. Uppsalahem (2013) *Omslaget på broschyren för prekvalificering till parallellt uppdrag avseende Nya Eriksberg* [Broschyr].

Fig. 13. Billstam, A. (2013) *Fotbollsplanen intill Eriksbergsskolan med kv. Moränen i bakgrunden*. [Fotografi].

Fig. 14. Billstam, A. (2013) *Hågalsskolans gymnastiksal*. [Fotografi].

Fig. 15. Erikson, M. (2006). *Eriksbergsskolan, kvarteret Eriksberg, Uppsala* [Fotografi].
http://www.digitaltmuseum.se/things/eriksbergsskolan-kvarteret-eriksberg-uppsala/S-UM/DIG000766?query=eriksbergsskolan&search_context=1&count=13&pos=8 [2013-10-23]

Fig. 16. Erikson, M. (2006). *Betongtrappa på Eriksbergsskolan, kvarteret Eriksberg, Uppsala* [Fotografi].
http://www.digitaltmuseum.se/things/betongtrappa-p-eriksbergsskolan-kvarteret/S-UM/DIG000444?query=eriksbergsskolan&search_context=1&count=13&pos=11 [2013-10-23]

Fig. 17. Malmö stad, PEAB (2008) *Omslag Program Varvsstaden*. [Broschyr].

Fig. 18. Täby kommun (2010) *Omslag Program Västra Roslags-Näsby*. [Broschyr].

Fig. 19. Linköpings kommun (2012) *Omslag Program Vallastaden*. [Broschyr].

NYA ERIKSBERG

PREKVALIFICERING TILL PARALLELLT UPPDRAG

Uppsalahem AB inbjuder till prekvalificering avseende parallellt uppdrag för utveckling av Uppsalahems område i Eriksberg, Uppsala.

UPPSALAHEM

PREKVALIFICERING TILL PARALLELLT UPPDRAG FÖR

NYA ERIKSBERG

Uppsalahem AB inbjuder till prekvalificering avseende parallellt uppdrag för utveckling av Uppsalahems område i Eriksberg, Uppsala.

BAKGRUND & SYFTE

Eriksberg är en väl fungerande och omtyckt stadsdel i Uppsala. Uppsalahems bestånd i området står inom ett antal år inför en förnyelse då husen till stor del är uppförda under 60-talet. Förnyelsearbetet i kombination med en befintlig bebyggelse av karaktären "hus i park" möjliggör ett tillfälle att förtäta och utveckla området till att bli en än mer attraktiv och tillgänglig stadsdel.

Uppdraget syftar till att lyfta fram möjligheter och bärande idéer för hur Eriksberg kan omvandlas till Nya Eriksberg. Arbetet omfattar stadsbyggnadsstrategier för såväl bebyggelsestruktur som livet mellan husen. Därför vänder vi oss i första hand till team som består av både landskapsarkitekter och husarkitekter, vilka har erfarenhet och kompetens inom stadsutveckling.

UPPGIFT

Uppgiften i det parallella uppdraget är att redovisa ett koncept för Uppsalahems, och delar av Uppsala kommuns, markområden i

Eriksberg med en tydlig och konsekvent genomförbar idé. Uppdraget ska belysa hur en strukturplan för området kan organiseras i enlighet med den vision och de styrande begrepp samt förutsättningar, som presenteras utförligare i programmet för det parallella uppdraget.

Området ska ges en genomtänkt och attraktiv gestaltning som förenar historia och framtid och det är en utmaning att väl förankrad i Eriksbergs karaktär våga vara nytänkande och skapa en framåtblickande stadsdel för en hållbar framtid.

Förslaget ska illustrera områdets markanvändning med nya och befintliga byggnader och utomhusmiljöer samt placering och dimensionering av dessa. En visuell redovisning av byggnadstypologier samt utformning av det offentliga rummet ingår i uppgiften. Områdets förhållande till omgivande struktur studeras och övergripande idéer för hur kopplingar förstärks och impedimentytur i omgivningen kan utvecklas förs fram.

VISION

Under 2012 genomfördes ett omfattande visionsarbete för Nya Eriksberg som har formats gemensamt av Uppsalahem, Uppsala Kommun, privata aktörer och Eriksbergs invånare genom visionsworkshops och medborgardialoger. Visionen ska ligga till grund för allt fortsatt arbete och dialog i utvecklingen av Nya Eriksberg. Dess roll är också att vara styrande för gestaltningen av Eriksberg – från detalj till helhet, som riktning och inspiration.

”Framtidens Eriksberg ska vara den mest spännande och attraktiva stadsdelen i Uppsala – en sammanhållen, variationsrik och blandad stadsdel med olika typer av bostäder och upplåtelseformer.

Det ska vara en stadsdel som utformas till ett samspel mellan befintliga och nytillförda värden, som samspelar med invånarna och övriga områden i Uppsala. Genom en utveckling som präglas av nytänkande och hållbarhet ska Eriksberg vidareutvecklas med ett helt nytt utbud av bostäder, handel och service i en blandning som gör att stadsdelen lever hela dygnet – ett område som fokuserar på det sociala livet mellan husen.”

OMRÅDET OCH BEFINTLIG ANVÄNDNING

Uppdraget omfattar huvudsakligen ett kärnområde bestående utav Uppsalahems befintliga bostadskvarter i Eriksberg samt kommunal tillskottsmark och vissa servicefunktionsområden i form av skolor och verksamheter. Omgivande struktur ses översiktligt över för utvecklingsmöjligheter.

Totalt omfattar uppdraget cirka 300 000 m² inom kärnområdet.

PROGRAM

Separat programhandling som definierar krav, önskemål och specifikationer delas ut vid startmöte.

BESTÄLLARE

Initiativtagare och beställare av uppdraget är Uppsalahem AB.

INTRESSEANMÄLAN

Intresseanmälan ska vara Uppsalahem tillhanda senast 2013-06-24.

Intresseanmälan ställs till:

Uppsalahem AB
att: David Kierkegaard
Box 136
751 04 Uppsala
Kuvert märks med "Nya Eriksberg"

KRAV & HANDLINGAR

Vi vänder oss i första hand till team som består av både landskap- och husarkitekter, vilka har erfarenhet och kompetens inom stadsutveckling. Teamen kan, och välkomnas, bestå utav samverkande företag för att tillgodose kompetensförfrågan. Vi ser det även som en ytterligare merit om teamet innehar kompetens om strategisk placering av kommersiell struktur samt trafikplanering.

Handlingarna ska lämnas in i en pappersutskrift samt i digitalt format på USB-minne. Intresseanmälan ska innehålla nedanstående uppgifter och redovisningar;

- Kontaktuppgifter i form av namn, organisationsnummer, adress, telefon, e-post och webadress. Om flera företag samverkar ska uppgifter till samtliga företag inlämnas.
- Intyg avseende bolagsregistrering. Företaget ska ha betalt föreskrivna skatter och sociala avgifter. Om flera företag samverkar ska handlingar för samtliga företag inlämnas.

- Redovisning av företagets kvalitets- och miljöledningssystem. Om flera företag samverkar ska handlingar för samtliga företag inlämnas.
- Redovisning av tre referensprojekt som förslagsställaren anser vara relevanta för uppgiften. Minst ett av projekten ska vara genomförda. Referenspersoner till vart och ett projekt med namn, telefonnummer och e-postadress.
- Kortfattad beskrivning (max 300 ord) av hur förslagsställaren anser att en levande, nytänkande och hållbar stadsdel skapas.
- Redovisning av projektorganisation och team för eventuellt fortsatt uppdrag.
- Redovisning av nyckelpersoner som kommer att engageras i ett eventuellt fortsatt uppdrag. CV och deras roll i angivna referensprojekt beskrivs.

KRITERIER FÖR URVAL

Intresseanmälan ska ha inlämnats i tid samt omfatta samtliga efterfrågade handlingar för att provas.

Utifrån inlämnade handlingar och beskrivning kommer Uppsalahem med stöd av Uppsala kommun göra en samlad bedömning utifrån följande aspekter

- Förmåga att skapa en övergripande idé avseende stadsmässig struktur och stadsbild.
- Förmåga att arkitektoniskt skapa variation, karaktär, identitet och koppling till befintlig och omgivande bebyggelse.
- Förmåga att skapa god grund för en hållbar och levande stad.
- Förmåga att skapa samspel, tillgänglighet och kopplingar.
- Förmåga att skapa flexibilitet och att vara nytänkande och utvecklande.
- Förmåga att skapa goda bostäder och god bostadsmiljö.
- Andra för uppdraget relevanta kompetenser.

De team som bedöms bäst kunna uppfylla uppdragets syfte och mål och samtidigt ge uppdraget en bred belysning kommer att bjudas in till deltagande.

ANTALET DELTAGANDE

Fyra till fem team väljs ut för deltagande i det parallella uppdraget.

SPRÅK

Uppdragsspråk och projektspråk är svenska.

PRELIMINÄRA TIDER

- Annonsering om prekvalificering vecka 22, 2013
- Intresseanmälan Uppsalahem tillhanda 24 juni 2013
- Startmöte och programdistribution vecka 36, 2013
- Avstämningsmöte vecka 40, 2013
- Inlämning av uppgift vecka 45, 2013
- Bedömningsgruppens utlåtande vecka 51, 2013

Frågor under prekvalificeringstiden kan ställas till: David Kierkegaard, david.kierkegaard@uppsalahem.se, 018 727 34 15

Uppsalahem hoppas att ni finner ovanstående uppdrag intressant och ser fram emot er intresseanmälan.

eriksberg

INBJUDAN TILL
PARALLELLT UPPDRAG

INNEHÅLL

<u>INBJUDAN</u>	<u>3</u>
<u>ERIKSBERG ► NYA ERIKSBERG</u>	<u>5</u>
<u>UTMANINGEN</u>	<u>5</u>
<u>EN VISIONSSTYRD PROCESS</u>	<u>6</u>
<u>VISION NYA ERIKSBERG</u>	<u>7</u>
<u>STYRANDE BEGREPP</u>	<u>8</u>
<u>UPPGIFTEN</u>	<u>11</u>
<u>FÖRUTSÄTTNINGAR & FUNKTIONER</u>	<u>12</u>
<u>UPPDRAGBESKRIVNING</u>	<u>20</u>

INBJUDAN

Uppsalahem AB inbjuder till parallellt uppdrag för Uppsalahems områden i stadsdelen Eriksberg, Uppsala.

UPPSALA VÄXER

Uppsala kommun är landets fjärde största kommun med över 200 000 invånare. Uppsala befinner sig i ett expansivt skede och fram till år 2030 beräknas kommunen växa med ytterligare 40 000 nya invånare. Väl fungerande kollektivtrafik, bra stadsmiljö, bra bostäder, närhet till naturen och många kulturvärden är några av de faktorer som gör Uppsala stad till en mycket attraktiv plats att bo på. Uppsala tillhör Stockholm-Mälardalsregionen som rymmer en tredjedel av Sveriges befolkning och området har idag landets högsta tillväxt.

Uppsalahem AB är kommunens ledande bostadsbolag och erbjuder ett brett utbud av boende för olika faser i livet. Vi bygger idag flest hyresrätter i Sverige och sedan starten 1946 har bolaget skapat över 20 000 bostäder till Uppsalaborna, under de senare åren med ökad byggtakt. Vår vision "Uppsalahem bidrar till ett levande Uppsala" betyder att vi arbetar för att skapa en levande stadsmiljö och bidra till att bygga en attraktiv stad som många vill bo och leva i. Vår ambition är att ta ett helhetsansvar för våra områden och agera långsiktigt. Uppsalahem är en aktiv part i Uppsalas stadsutveckling.

EN NYTÄNKANDE,
ATTRAKTIV STADSDEL
FÖR EN HÅLLBAR
FRAMTID”

ERIKSBERG ► NYA ERIKSBERG

För att nå en långsiktigt hållbar utveckling av Uppsala, mot bakgrund av den stora befolkningstillväxten, behöver nya bostäder tillkomma inom stadens gränser. I Eriksberg finns den möjligheten. Uppsalahems bostadsbestånd i området är i behov av modernisering och om en förnyelse sker i samband med stadsutveckling skapas helt nya möjligheter för hur de befintliga byggnaderna och marken däremellan kan utvecklas. Eriksbergsområdet har potential att bli en större, mer levande och mer tillgänglig stadsdel. Ett tillfälle finns nu att forma Eriksberg till att bli än mer attraktivt och anpassat utifrån morgondagens önskemål och krav.

Eriksberg är redan idag en omtyckt och väl fungerande stadsdel i Uppsala. Området byggdes ut under framförallt 1960-talet utifrån då gällande stadsplane- och arkitekturideal med en bebyggelse av karaktären "hus i park" med höga lamellhus som omgärdades av ståtliga tallar. Arbetet med att omvandla Eriksberg till Nya Eriksberg handlar i lika stor grad om att skapa en effektiv markanvändning med fler bostäder som att ta tillvara på Eriksbergs kvaliteter och förstärka och komplettera dessa på ett nytänkande sätt. I Nya Eriksberg ska de som bor och verkar ges förutsättningar för att leva en hållbar livsstil.

UTMANINGEN

För att nå en hållbar stadsutveckling där nytänkande och utveckling står i fokus krävs inte bara förtätning med nya bostäder utan även att ett helhetsgrepp tas för områdets struktur, funktion och gestaltning. När det finns vilja och mod för ett sådant helhetsgrepp kan Nya Eriksberg bli en vägvisare för andra liknande områden och städer som står inför behov av utveckling.

Unikt är att en omvandling kommer att ske i en stadsdel där det redan idag finns en stark identitet och en själ. En stor del av utmaningen är därför en stadsdelsutveckling som sker varsamt där dessa värden fångas in, bevaras samt förstärks.

Med utgångspunkt i de höga ambitionerna att skapa ett Nya Eriksberg som sjuder av liv och möten, ska det bli en stadsdel som välkomnar både unga och gamla, barnfamiljer och singlar, friluftsmänniskor och stadsmänniskor, företagare och studenter. Det ska vara en stadsdel för både dagens och morgondagens Eriksbergsbor. Alla ska känna sig hemma här!

EN VISIONSSTYRD PROCESS

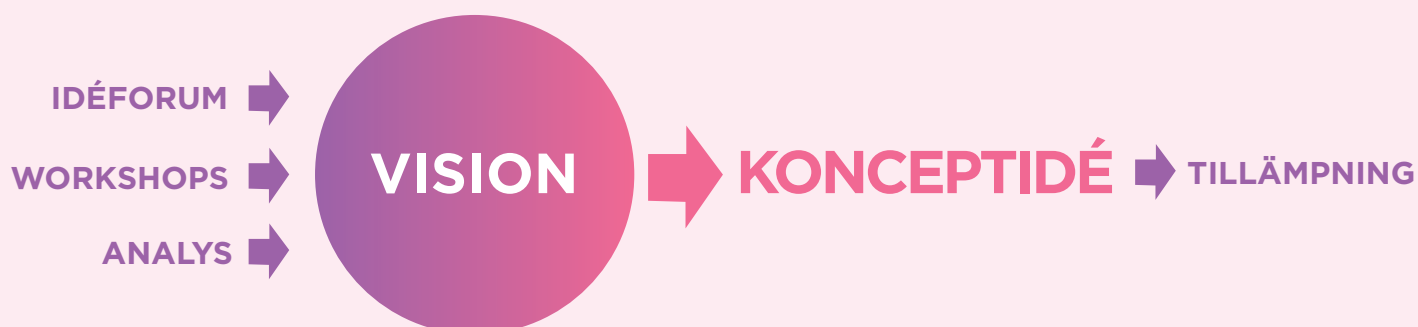
Utvecklingen av Nya Eriksberg sker genom en visionsstyrd process. Processen omfattar flera steg där visionsformuleringen är den första. Arbetet med att formulera visionen har etablerat värdefulla kontakter och samarbeten samt skapat ett förtroende mellan aktörer, invånare och kommunens tjänstemän. En samverkan som är av betydelse att förvalta genom hela projektet.

VISIONFORMULERINGENS MOMENT

IDÉFORUM: Som en viktig del av den visionsstyrda stadsutvecklingen av Nya Eriksberg har medborgarna engagerats i så kallade idéforum. Vid två tillfällen har deltagarna genom samtal, föreläsningar och workshops fördjupat sina kunskaper och fått lämna sina idéer på vad som är viktigt för Eriksberg som stadsdel och hur den fortsatta utvecklingen av framtidens Eriksberg kan ske.

VISIONWORKSHOPS: Representanter från Uppsalahem, Uppsala kommun samt privata aktörer har vid fyra tillfällen träffats för att i workshopform, innehållande kreativa övningar, formulera idéer och önskemål om den framtida utvecklingen av Nya Eriksberg.

ANALYS: För att stödja visionsarbetet och underbygga visionen samt för att höja alla deltagares kunskap har analyser genomförts i form av utredningar och inventeringar.

VISION NYA ERIKSBERG

Visionen för Nya Eriksberg är resultatet av det omfattande visionsarbete som bedrivits under 2012.

Samsyn och tro på visionen skapar plattformen för att våga satsa på det som kommer att forma framtidens Eriksberg. Visionen ligger till grund för fortsatt arbete och dialog i utvecklingen av Nya Eriksberg. Dess roll är också att vara styrande för gestaltningen av Eriksberg – från detalj till helhet, som riktning och inspiration.

VISION

”Framtidens Eriksberg ska vara den mest spännande och attraktiva stadsdelen i Uppsala – en sammanhållen, variationsrik och blandad stadsdel med olika typer av bostäder och upplåtelseformer.

Det ska vara en stadsdel som utformas till ett samspel mellan befintliga och nyttillförda värden – en stadsdel som samspelar med invånarna och övriga områden i Uppsala.

Genom en utveckling som präglas av nytänkande och hållbarhet ska Eriksberg vidareutvecklas med ett helt nytt utbud av bostäder, handel och service i en blandning som gör att stadsdelen lever hela dygnet – ett område som fokuserar på det sociala livet mellan husen.”

STYRANDE BEGREPP

Med utgångspunkt ur visionen för Nya Erikberg ska gestaltningen av programområdet genomsyras av följande styrande begrepp;

KLIMATSMART & HÅLLBART

Uppsalahem och Uppsala kommun har högt ställda miljöambitioner för Nya Eriksberg. I Nya Eriksberg ska de som bor och verkar ges förutsättningar för att leva en hållbar livsstil och stadsdelen ska vara klimatanpassad. Det är en utmaning att väl förankrad i Eriksbergs karaktär våga vara nytänkande genom hela processen och skapa en framtidsblickande stadsdel för en hållbar framtid; socialt, miljömässigt och ekonomiskt.

I Nya Eriksberg ska bostadsbyggandet präglas av en social sammanhållning över tid och generationer. Stadsdelen ska vara ekonomiskt hållbar där efterfrågan på olika typer av bostadsformer, service och verksamheter möts av ett lämpligt utbud. "Allt" ska finnas tillgängligt inom gång och cykelavstånd i stadsdelen.

För att stadsdelen ska utvecklas på ett miljömässigt hållbart sätt, ska en förtätning ske med stadsmässig struktur i samspel med den gröna utemiljön. I Nya Eriksberg ska man leva närmare varandra men med närhet till naturen.

Nytänkande miljölösningar ska skapa en ambitiös grön identitet i Nya Eriksberg och gröna tekniska system ska arbetas in.

Synliga detaljer i hur man löser detta kan öka medvetenheten och bidra till helhetsupplevelsen i området samt ge en ytterligare dimension åt liv och rörelse i utemiljön.

DEN GRÖNA IDENTITETEN

Eriksberg upplevs idag som ett grönt område där bebyggelsen är planerad med karaktären "hus i park". För att Eriksberg ska kunna växa och utvecklas på rätt sätt ska grönytor, parker och andra offentliga platser med stora vistelskvaliteter bevaras och vidareutvecklas för att förstärka känslan av kontinuitet, tillhörighet och historia.

Nya Eriksberg ska ta tillvara platsens unika kvaliteter med sitt strategiska läge mittemellan innerstaden och de två naturreservaten Stadsskogen och Hågadalen-Nåsten. I Nya Eriksberg ska man kunna kombinera ett socialt stadsliv med rekreation i en grön miljö. Med odlingar på balkonger, trädgårdar och terrasser skapas både ett visuellt, socialt och hållbart värde. "Härodlat" ska bli ett känt begrepp för stadsdelen.

LIV & MÖTESPLATSER

För att forma ett område som sjuder av liv är det viktigt att fundera på hur behoven skiftar genom livet men också se de behov som förenar människor oavsett ålder. Behovet av gemenskap, delaktighet, trygghet och kreativa uttryck är exempel på konstanta behov. Förutsättningarna för att tillgodose dem ser olika ut beroende på livssituation och tidpunkt i livet.

Det är en utmaning att utifrån detta skapa mötesplatser av olika slag, både inomhus och utomhus, kommersiellt drivna och helt kravlösa. Mötesplatser där alla i området kan känna sig välkomna. Mötesplatser som skapar förutsättningar för liv och rörelse i området under dygnets alla vakna timmar.

Platserna ska väcka nyfikenhet och upptäckarlust och erbjuda tillfälle för olika aktiviteter såsom exempelvis lek, sport och odling. Nya Eriksberg ska bli en mer levande och tillgänglig stadsdel där människors krav på välbefinnande, livskvalitet och upplevelser ska tillgodoses.

KOPPLINGAR & STRÅK

En bebyggelsemiljö innehållande rätt kvaliteter kommer att öka attraktiviteten för området hos både näringslivet och invånarna. Husen ska utformas så att området kan förändras över tid. Rum för flexibla lokaler ska integreras i bebyggelsen.

Genom en ny gatustruktur ökar antalet kopplingar både inom området och till angränsande områden. Gatustrukturen ska ta hänsyn till Eriksbergs topografi och möjliggöra för-

tätning. I framtidens Eriksberg har gatorna olika karaktär, allt från huvudstråk med tydlig kommersiell karaktär till mindre promenadstråk. Gatuhierarkier bidrar till en mer rik och sammanhållen stadsdel med hög konnektivitet och variation i upplevelsen av det offentliga rummet.

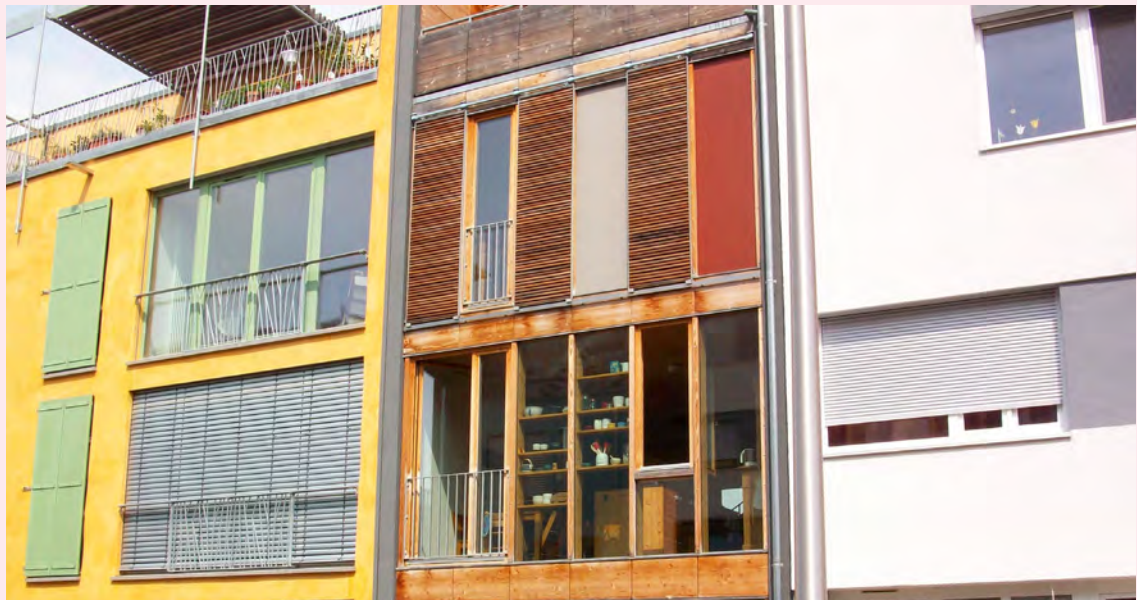
Nya kopplingar binder ihop stadsdelen och skapar genomtänkta flöden som koncentreras till stråk och platser. Det stimulerar till möten och skapar goda förutsättningar för handel, kultur, kaféer och restauranger. Här ska det vara möjligt och självklart för egenföretagaren att ha sitt kontor, för cykelreparatören att ha sin verkstad och för blomsterhandlaren att driva sin affär. I framtidens Eriksberg kommer "härservice" att bli ett välkänt begrepp.

VARIATION

Variation är en central punkt för att skapa en attraktiv stadsdel i Nya Eriksberg. Den kan återges exempelvis i olika färger, material, hustyper och lägenhetsstorlekar. De olika höjderna inom bostadskvarteren kan ge goda förutsättningar för att använda takytor för olika ändamål. Här ska man kunna umgås, odla, sola eller bara vara.

Blandningen av upplåtelseformer och exploateringsgrader kommer också att bidra till en mer varierad stadsmiljö. Den förnyelse och förädling som ska ske i delar av det befintliga fastighetsbeståndet ska bidra till karaktären av området och hjälpa till att generera nya värden. De boende i området ska vara engagerade och stolta över sin stadsdel.

UPPGIFTEN

Uppgiften är att redovisa ett koncept för Uppsalahems område i Nya Eriksberg med en tydlig och konsekvent genomförbar idé.

Området ska ges en genomtänkt och attraktiv förtätad stadsstruktur som passar in i Eriksbergs helhet samt redovisa tydliga kopplingar till omgivningen. Konceptidén ska förena historia och framtid och det är en utmaning att väl förankrad i Eriksbergs karaktär våga vara nytänkande och skapa en framåtblickande stadsdel för en hållbar framtid.

Förslaget ska illustrera områdets markanvändning med nya och befintliga byggnader och utomhusmiljöer samt placering och dimensionering av dessa. En visuell redovisning av byggnadstypologier samt utformning av det offentliga rummet ingår i uppgiften. Nya Eriksbergs vision och uppdragsområdets styrande begrepp skall motiveras genom principplaner och illustrationer. Förslaget ska kunna ligga som grund för fortsatt arbete i form av kommunalt detaljplaneprogram eller masterplan.

UPPDRAGSOMRÅDET

Stadsdelen Eriksberg ligger drygt tre kilometer sydväst om Uppsala centrum. Uppdraget omfattar huvudsakligen ett kärnområde bestående av Uppsalahems befintliga bostadskvarter i Eriksberg samt kommunal tillskottsmark och vissa servicefunktionsområden i form av skolor och verksamheter. Omgivande struktur ses översiktligt över för utvecklingsmöjligheter.

Totalt omfattar uppdraget cirka 300 000 m² inom kärnområdet.

FÖRUTSÄTTNINGAR & FUNKTIONER

Eriksberg ligger 3 km sydväst om innerstaden. Stadsdelen omsluts till stor del av de två naturreservaten Stadsskogen och Hågadalen-Nåsten. Området har goda kommunikationer in till centrala Uppsala och det tar bara 15 minuter med cykel eller 10 minuter med buss in till Resecentrum. Eriksberg är ett populärt område, med en blandad befolkning och gott rykte. I stadsdelen bor idag omkring 7 000 invånare. Efterfrågan på bostäder i området är stor bland Uppsalahems kunder och i dagsläget är beräknad kötid 6-8 år.

ÖVERSIKTSPLAN 2010

I Uppsala kommuns Översiktsplan 2010 redovisas hur den byggda miljön ska utvecklas samt hur allmänna intressen, miljö och riskfaktorer ska beaktas vid beslut som gäller planering, byggande och resurshushållning.

Planen beskriver hur staden växer inåt och utvecklas mot en stad med mer innerstads-karaktär. Inom stadsväven förutsätts förändringar ske i riktning mot intensivare markanvändning. Kompletteringar med bostäder och lokaler kombineras med utökning och förbättring av transportsystem, rekreationsområden, parker, offentliga rum och naturområden.

Vidare tydliggörs hur oklara mellanrum ska utvecklas mot kvalitativa stadsrum med rekreativa och sociala funktioner. Mark för rekreationsändamål reserveras vid utbyggnad av nya områden och befintliga parker och naturområden skyddas. Befintliga grönområden sammanlänkas bättre och högre krav ställs på innehåll, utformning och skötsel.

ERIKSBERG HISTORIA

Stadsdelens bebyggelsehistoria sträcker sig tillbaka till 1930-talet då de första småhusen i sluttningen norrut mot Ekebydalen byggdes. Det var främst arbetare vid Ekebybruk som gavs möjlighet att bygga sina egna bostäder. Området kompletterades med radhus och bostadshus österut mot Norbyvägen under 40-talet. 1952 presenterade stadsarkitekten Gunnar Leche den första stadsplanen för Eriksberg. I början av 60-talet byggdes området ut ytterligare och blev det första höghusområdet i Uppsala med de karaktäristiska 7-8 våningshusen inom kvarteret Moränen.

STADSDELARNA INTILL

Eriksberg ligger med gång- och cykelavstånd till de kringliggande stadsdelarna. I väster ligger Håga, en ekoby med Waldorf- och Montessoriskola. Från Håga utgår flera stigar, skid- och vandringsleder ut i Hågadalen-Nåstens naturreservat.

VÄG 55

DOMKYRKAN

RESECENTRUM

Innerstaden

SLOTTET

GAMLA
TEGELBRUKET

Ekeby

Flogsta

BLÄSENHUS

Kåbo

AKADEMISKA

POLACKSBÄCKEN

BMC /
SCIENCE PARK

Rosendal

Ulleråker

Ultuna

SLU

GOTTSSUNDA
CENTRUM

Gottsunda

Norby

STADSSKOGEN
NATURRESERVAT

1 km

2 km

3 km

HÅGADALEN-NÅSTEN
NATURRESERVAT

Håga

Eriksberg

Norrut ligger Ekeby där det ursprungligen låg ett bruk för tegel- och keramiktillverkning. I de gamla fabriksbyggnaderna finns idag bland annat en friskvårdsanläggning och några mindre verksamheter. Genom stadsskogen i öster nås Akademiska Sjukhuset. Söder om Eriksberg ligger trädgårdsstaden Norby dominerad av villabebyggelse. Ytterligare söderut ligger nya Gottsunda centrum med ett brett utbud av butiker och service. Sydost om Eriksberg pågår utbyggnad av det nya bostadsområdet Rosendal.

De flesta av Uppsala Universitets campusområden ligger inom en 2,5 km radie från Eriksberg. I nordost ligger Blåsenhus, österut ligger Uppsala Science Park, Biomedicinskt Centrum och Polacksbackens campus. I sydost, drygt 3 km från Eriksberg, ligger Sveriges Lantbruksuniversitet.

BEBYGGELSE I ERIKSBERG

Eriksberg karaktäriseras idag av en blandning av bebyggelse och naturområden. Det totala lägenhetsantalet i Eriksberg uppgår till 3 800 varav drygt 2 000 är hyresrätter. Mer än hälften av alla lägenheter består av 2 rum och kök.

Bebyggelsen är tydligt uppdelad i olika delområden där varje segment har sin egen bostadstyp och homogena arkitektur, som speglar den tidens sociala ambitioner och byggtekniska möjligheter. Detta bidrar till att området idag upplevs som fragmenterat.

Uppsalahem har varit den dominerande byggherren i området och innehar idag 1 297 lägenheter, samt 15 lokaler. Uppsalahems senaste byggnation i området tillkom år 2004 genom punkthuset "Nya" Täljstenen. Uppsalahems övriga kvarter i området är Marmorn, Kalkstenen, Moränen, Täljstenen samt Blodstenen. Det äldre beståndet behöver inom en nära framtid förnyas och kommer att vara en del i Nya Eriksbergs framväxt. Förnyelsen ger möjlighet till ombyggnation och tillbyggnation för att bättre passas in i morgondagens struktur.

Nya Eriksberg ska ges nytänkade innovativa byggnadssätt som vävs in så att de idag isolerade bostadsöarna sammankopplas. Det ska bidra till en mer sammanhållen stadsdel.

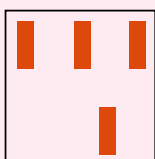
I Nya Eriksberg är bebyggelsen varierad. Upplåtelseformer ska blandas och inte kunna skönjas utifrån. Variation kan också ske på kvartersnivå där exempelvis flerbostadshus, radhus och förskola kan samspela. Husen ska harmoniera med gatan och väcka nyfikenhet och forma ett varierat gaturum och bottenvåningar ska ägnas särskild omtanke för att optimera både upplevelse och funktion.

PLANERAD BYGGNATION I OMRÅDET

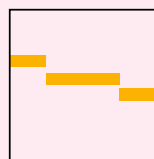
För skogsområdet mellan Marmörvägen och Blodstenen är en ny detaljplan under framtagande. Planen syftar till att möjliggöra byggnation i form av ett flerbostadshus utmed Norbyvägen i fem våningar samt fyra stycken punkthus i åtta våningar. Marken ägs av kommunen och är markanvisad till Besqab. Se karta s. 11.

En exploateringsförberedande studie pågår för markområdet som avgränsas av Stigbergsvägen, Granitvägen och Eriksbergsvägen och som vetter ut mot Ekebydalen.

”VARJE OMRÅDE HAR SIN
EGEN BOSTADSTYP OCH
HOMOGENA ARKITEKTUR”

Flerbostadshus Lameller kv.
Moränen 8 vån, 315 lägenheter/
och Marmorn 8 vån, 382 lägenheter

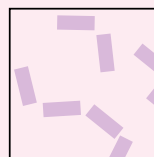
Flerbostadshus med
sadeltak kv. Kalkstenen 3 vån,
156 lägenheter

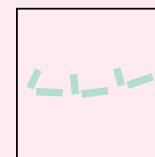
Mindre bostadshus från 40- och
50- talet i östra delen av Eriks-
berg, 3 vån

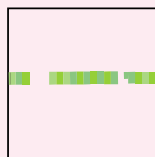
Villaområde, 250 hus från 30-talet

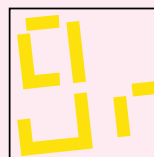
Flerbostadshus med
sadeltak kv. Blodstenen 3 vån

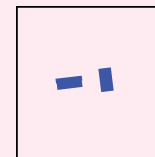
Flerbostadshus längs Granitvägen
med enstaka lokaler på bottenvåning

Radhusbebyggelse

Flerbostadshus kv. Täljstenen 3 vån,
411 lägenheter

Nya Täljstenen 9 vån, 33 lägenheter
samt höghuset brevid från 60-talet

UTOMHUSMILJÖER

I Eriksberg finns det idag gott om lekplatser och grönområden, mindre kvartersparker, skogspartier, innergårdar och privata trädgårdar. En förtätning av stadsdelen ska ske i samspel med dessa. En utveckling med en introduktion av nya typer av öppna ytor ska komplettera och förstärka de befintliga och skifta i utformning, storlek och användning. Urban odling i närhet till bostad samt odling på tak och terrasser är en naturlig del av Nya Eriksberg.

I Nya Eriksberg ska förutsättning finnas för ett naturnära boende med starka samband mellan hus och natur. Det ska finnas ytor för både rofylldhet och aktivitet. Grönskande utemiljöer ska hjälpa till att utjämna climateffekter genom upptag av växthusgaser, fördröjning av dagvatten samt svalkande och skuggande effekter vid värmeböljor. Dessa miljöer ska också stärka den biologiska mångfalden och ge förutsättningar för ett rikt växt- och djurliv.

I översiktsplanen beskrivs hur stadens gröna kilar och blå stråk som länkar samman stadens grönstruktur med omgivande natur och rekreationsområden ska värnas så att sambanden kvarstår eller utvecklas. Förslag finns på att ett par befintliga kvartersparker angränsande till området ska utvecklas till stadsdelsparker.

IDROTT, AKTIVITET & FRILUFTSLIV

Området ligger i direkt anslutning till naturreservaten Stadsskogen och Hågadalen-Nåsten. I Stadsskogen finns en motionsslinga med elljus och i Hågadalen ett rikt utvecklat stignät med spårade skidleader vintertid. I anslutning till Eriksbergsskolan finns en fotbollsplan som vintertid används som skridskobana. Nere vid Ekebydalen ligger en populär pulkabacke.

Nya Eriksberg ska ha en bebyggd miljö som stimulerar till fysisk aktivitet och som förutom att bidra till en bättre folkhälsa också bidrar till liv och rörelse i stadsdelen. Utformning och innehåll i utemiljön ska ge förutsättningarna för att gå, cykla, leka och ha ett aktivt vardags- och friluftsliv.

GATUNÄT

Granitvägen är områdets lokala huvudgata som ringar in Eriksberg och binder samman området med Norbyvägen. Norbyvägen är pulsådern som löper i ytterkant av Eriksberg i nord-sydlig riktning. Vägen binder samman Eriksberg med innerstaden och andra stadsdelar. I avsnittet kring Eriksberg kantas vägen främst av skogsområden där bebyggelsen kan skönjas mellan träden.

Lokalgatunätet i Eriksberg präglas till stor del av återvändsgator som är karaktäristiskt för området. De utgår till stora delar från Granitvägen eller dess närmast angränsande gatunät där flerbostadshusen finns.

Eriksberg ska ges en ny gatustruktur som binder samman Eriksbergs delområden till ett och som skapar förutsättningar för förtätning. Varje gata ska ansluta till minst en annan gata och bilda ett gatunät med hög konnektivitet, där återvändsgator inte längre finns.

Det nya gatunätet ska bestå av olika typer av gator med varierande bredd, karaktär och funktion och där hänsyn tas till platsens topografi. Beståndet av befintliga gångvägar ska utökas, exempelvis genom gåfartsgator där

fordon är underordnade människan. Gaturummen ska tydligt signalera en trafikhierarki och transportslagen ska prioriteras enligt nedan;

- 1 Gång & cykel
- 2 Kollektivtrafik/godstrafik
- 3 Bilpool
- 4 Privatbil

Med ett nytt gatunät etableras nya viktiga sociala mötesplatser som ger förutsättningarna för liv och rörelse. Spännande småplatsbildningar ska tillkomma som väcker nyfikenhet och upptäckarlust. Platserna ska vara tydliga, överraskande och fungera för alla åldrar.

Det sammanvävda gatunätet ska ge ett ökat flöde av människor som ger förutsättningar för att tydliga stråk med handel, service och andra verksamheter kan skapas. Livligare gator blandas med lugnare rekreativa gator. Gaturummens utformning ska ägnas stor omsorg för att bli den trygga, sociala gatan där människor kan vistas och mötas på väg till olika målpunkter.

KOPPLINGAR & STRÅK

Nya kopplingar och tydligare anslutningspunkter till stadsdelen ska göra det enkelt både att ta sig till och från Eriksberg samt att röra sig inom området. Nya förbindelser föreslås även över Norbyvägen som inkorporerar kvarteren öster om Norbyvägen med övriga delar av Eriksberg.

Korspunkter mellan stråk av olika karaktär ska utformas med stor omsorg. När exempelvis ett grönstråk möter ett stråk med stadsliv är det viktigt att man upplever att båda stråken fortsätter efter korspunkten trots att de i själva mötet får en annorlunda karaktär. Sådana korsningspunkter ska ges en funktion och utformning som skapar upplevelse.

Befintliga och tillkommande entréer på byggnader lokaliseras i större utsträckning mot gatorna för att öka trygghet, stadsmässighet och tillgång till urbana verksamheter.

HANDEL & SERVICE

Butiker och samhällsservice finns idag samlade vid eller i anslutning till Västertorg, som invigdes 1960. Där finns två banker, en vårdcentral med BVC, folktandvård, apotek, två matbutiker, tobaksaffär, konditori, frisör och restaurang. På motsatt sida om Granitvägen från Västertorg ligger stadsdelens bibliotek. Vid korsningen Norbyvägen-Granitvägen ligger en bensinstation.

Med en ny gatustruktur förändras lägespotentialen för nya tillkommande verksamheter som förstärker det befintliga utbudet, det är en utmaning i uppdraget att redovisa strategisk placering av dessa. Kreativa förslag som lockar dagbefolkning och lokaler som integreras med bostäder efterfrågas för att möjliggöra en livfull och trygg stadsdel.

SKOLOR & FÖRSKOLOR

I direkt anslutning till Hågadalens-Nåstens naturreservat ligger låg- och mellanstadieskolan Hågadalsskolan samt högstadieskolan Eriksbergsskolan. Inom influensområdet finns sex stycken förskolor.

Ny bebyggelse kommer att generera ett ökat behov av förskoleplatser, generellt räknar man 18 platser per 100 lägenheter. Även behovet av skolplatser kommer att öka och lokaler samt idrottshall för detta behöver tillkomma. Nya förskolelokaler kan vara både fristående och inrymmas i flerbostadshus, gärna integrerade i området. Nyttänkande idéer på hur man kan lösa säkerhet och ytor för lek och utomhusvistelse vid förtätning efterfrågas. Alla skolor ska ha närhet till bostäder och kommunikationer.

KOMMUNIKATIONER

En grundläggande utgångspunkt är att minska miljöpåverkan av transporter. Nya Eriksberg ska ha fokus på kollektivtrafik samt gång- och cykeltrafik och en ny struktur ska uppmuntra de boende att välja alternativa färdssätt till bilen.

Kollektivtrafik Norbyvägen är i översiktsplanen utpekad som stomlinjestråk med strävan att den ska trafikeras av snabb och tät kollektivtrafik. Stomlinjestråken ska i sin tur adderas med kompletteringslinjer för kollektivtrafik och anslutande gång- och cykelnät.

Gång och cykeltrafik Längs Norbyvägen finns idag ett huvudcykelnät som leder till innerstaden. Längs Granitvägen delar cykeltrafik och biltrafik körbanan. Gång- och cykelnät samt kollektivtrafik ska upplevas som smidiga att använda, genomtänkta och vara tydliga i sin utformning.

Biltrafik Eriksberg har idag två tydliga huvudgator i Granitvägen (öst-västlig riktning) och Norbyvägen (nord-sydlig riktning). Norbyvägen utgör huvudstråk för koppling mot innerstan och andra stadsdelar medan Granitvägens trafik främst är av lokal karaktär.

ANSLUTNING TILL VÄG 55

Trafikverket ser tillsammans med kommunen för tillfället över väg 55 och infarten till Uppsala från Enköpingshålet. I arbetet diskuteras en ny förbättrad avfart från väg 55 via Flogsta som ansluter till Eriksberg och dess vägnät. En ny sträckning kan alstra mer trafik genom eller i anslutning till Eriksberg, beroende på slutlig sträckning.

PARKERING

Parkeringsfrågan är viktig i Nya Eriksberg eftersom den i hög grad påverkar våra beteenden och möjligheterna att bygga förtätade stadsmiljöer. Uppsala kommun tillämpar en parkeringsnorm för staden som anger riktlinjer för antalet parkeringsplatser. Det slutliga behovet bedöms i varje enskilt projekt.

För Nya Eriksberg vill Uppsalahem att parkeringar ska organiseras så att bilen underordnas kollektivtrafik, gång och cykel. Avståndet till busshållplatsen ska i övervägande del för området vara kortare än till parkeringsplatsen. En stor andel av de boende i Eriksberg, 65 %, äger ingen bil idag.

Kreativa och ekonomiskt hållbara parkeringslösningar efterfrågas utifrån framtidens behov och kommunikationssätt. Parkering sker idag på markparkeringar och i envåningsgarage. Garagen inom programområdet kommer att rivas.

VISION FÖR HÅLLBARA ENERGISYSTEM

Visionen för energiförsörjningen av stadsdelen är att den ska vara baserad på förnybar energi till 100%.

UPPDRAGSBESKRIVNING

Det parallella uppdraget är ett tidigt steg i en lång planeringsprocess. Dess syfte är att belysa hur en strukturplan för Uppsalahems område i Nya Eriksberg kan organiseras i enlighet med den vision och de styrande begrepp, samt de förutsättningar som presenteras i detta program. Förslaget ska kunna ligga som grund för fortsatt arbete i form av kommunalt detaljplaneprogram eller masterplan.

FORMER FÖR ARBETET

Det parallella uppdraget kommer att bedrivas i dialogform med två individuella avstämningar per team. Uppdraget avslutas med en inlämning och redovisning.

DELTAGARE

Följande team är inbjudna;

EG Architects
Kjellander + Sjöberg Arkitektkontor
Nyréns Arkitektkontor
Strategisk Arkitektur
Tengbomgruppen

STYRGRUPP

Som stöd för dialogen med förslagsställarna och utlåtande av arbetsresultatet kommer beställaren att knyta en styrgrupp till processen;

Peter Nordgren, Styrelseordförande,
Uppsalahem AB

Susanne Eriksson, 2:e Vice ordförande,
Uppsalahem AB

Mikael Rådegård, VD,
Uppsalahem AB

Lars-Gunnar Sjö, Byggchef,
Uppsalahem AB

Benny Enholm, Distriktschef Eriksberg,
Uppsalahem AB

Torsten Livion, Processledare,
Uppsala kommun

Karin Åkerblom, Processledare,
Uppsala kommun

Carolin Johansson-Fors, Processledare,
Uppsala kommun

PROGRAMHANDLINGAR

- 1 Detta program
- 2 Grundkarta (på USB-minne)
- 3 Ortofoto (på USB-minne)
- 4 Översiktsplan 2010 för Uppsala kommun,
www.uppsala.se
- 5 Uppsala Cykelkarta
2013-2014 http://www.uppsala.se/pages/73750/cykelkarta_2013_2014_webbanpassad.pdf
- 6 Kollektivtrafik
www.ul.se
- 7 Uppsala kommuns Interaktiva karta
<http://kartan.uppsala.se/>
- 8 Sociotopkarta
[www.uppsala.se/Upload/Dokumentarkiv/Externt/Dokument/Bostad o byggande/Oversiktsplan/Underlagsrapporter/Uppsala-bornas sociotopkarta.pdf](http://www.uppsala.se/Upload/Dokumentarkiv/Externt/Dokument/Bostad_o_byggande/Oversiktsplan/Underlagsrapporter/Uppsala-bornas_sociotopkarta.pdf)
- 9 Parkeringsnorm för Uppsala kommun
<http://www.uppsala.se/sv/Boendemiljotrafik/Trafik--gator/Parkering/Parkeringsnorm/>
- 10 Naturreservatsgränser
[www.uppsala.se/Upload/Dokumentarkiv/Externt/Dokument/Fritid o natur/Friluftsliv/Folder_ovriga/stadsskogen_folder_karta_sv_webb.pdf](http://www.uppsala.se/Upload/Dokumentarkiv/Externt/Dokument/Fritid_o_natur/Friluftsliv/Folder_ovriga/stadsskogen_folder_karta_sv_webb.pdf)
- [www.uppsala.se/Upload/Dokumentarkiv/Externt/Dokument/Fritid o kultur/hagadalen_nasten_folder_2012.pdf](http://www.uppsala.se/Upload/Dokumentarkiv/Externt/Dokument/Fritid_o_kultur/hagadalen_nasten_folder_2012.pdf)
- 11 Detaljplan Blodstenen (på USB-minne)
- 12 Projektets hemsida
www.nyaeriksberg.se

TIDPLAN

Enligt separat PM.

REDOVISNING

Handlingarna ska bestå av;

- En analys av huvudidén som sätter området i sitt sammanhang och som visar hur områdets gröna identitet och kulturhistoria kan bevaras och förädlas vid förtätning (text och konceptskiss)
- 1 st strukturplan i skala 1: 2 000 som redovisar bebyggelsestruktur, gatustruktur, grönstruktur, koppling till omgivningen, mötesplatser, offentliga rum, strategiska platser/stråk för verksamheter med tillhörande kortfattad text som beskriver strukturidén kopplade till de styrande begreppen och visionen i programmet
- 1 st stadsrumsplan 1:1 000 som visar platser, torg, parker samt andra typer av offentliga rum där deras relationer, funktioner och kopplingar till byggnader och andra omgivningar redovisas
- Kortfattad beskrivning av stadsbyggnadsstrategier och stadsbyggnadselement (texter och konceptskisser/bilder) innehållande bostadstyper, -höjder, gator och gatuhierarkier

- Volymsskiss med förslag inplacerat i tillhandahållet ortofoto

- 2 st perspektiv över valfria stadsrum

- Kortfattad beskrivning av hur målet med ett klimatsmart och hållbart område uppfylls med förslag på nytänkande miljötekniska lösningar (text och konceptskiss)

- En uppskattning av antalet bostäder samt bostadsyta inom programområdet ska redovisas

PRESENTATION

Materialet presenteras på max 5 st A1:or styvt monterade (1 omgång). Därutöver levereras materialet i PDF-format (i A1- och A3-format) samt i 3 omgångar enkelt bundna i liggande A3-format.

Vid varje avstämning ska processen som lett fram till förslaget redovisas, vilka förslag som förkastades och orsakerna till detta. Dessa behöver endast illustreras med enkla skisser samt mycket kort förklarande text. Överlämnas tillsammans med övriga handlingar.

UTLÅTANDE

Utlåtande av förslagen görs inom styrgruppen. Kompetenser utanför styrgruppen kan komma att medverka i utvärderingen om behov anses föreligga. Förslagen från det parallella uppdraget kommer att presenteras på projektets hemsida samt med en utställning i Eriksberg som riktar sig till de boende.

KRITERIER UTAN INBÖRDES RANGORDNING;

Byggnads- och landskapsarkitektonisk gestaltning

Övergripande idé

Konnektivitet

Hållbarhet

Funktionalitet

Genomförbarhet

Flexibilitet

Nytänkande

Attraktivitet

FORTSATT UPPDRAG

Inget vinnande förslag kommer att utses. Utifrån resultaten från de parallella uppdragen kommer de delar som anses lämpliga att utgöra underlag för fortsatt arbete i form av kommunalt detaljplaneprogram eller masterplan.

ARVODE

Som arvode för uppdraget utgår 250 t Kr inklusive moms. Inlämnat material skall ha godkänts, i enlighet med redovisningspunkterna, av styrgruppen innan utbetalning sker. Arvoden erhålls mot faktura ställd till:

Uppsalahem AB

Att: Lars-Gunnar Sjö, Ansvar 17, Konto 6551,
Box 136, 751 04 Uppsala

Märk kuvertet "Nya Eriksberg"

ÄGANDERÄTT, UPPHOVSRÄTT OCH NYTTJANDERÄTT

Uppsalahem förbehåller sig rätten att använda inlämnat material i fortsatt arbete. Uppsalahem förbinder sig inte att tilldela något av de deltagande kontoren fortsatt uppdrag.

Uppsalahem förbehåller sig rätten att använda sig av idéer från samtliga inlämnade förslag samt kombinera olika lösningar i det fortsatta arbetet.

FRÅGOR

Frågor ställs skriftligen via mail till:

David Kierkegaard,

david.kierkegaard@uppsalahem.se.

